

Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 10 Αυγούστου 2020 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Σειραδάκης, Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου – Εισηγήτρια και Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 02.07.2020 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 833/02.07.2020 της προσφεύγουσας με την επωνυμία «... ...» και τον διακριτικό τίτλο «... ...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά της ... (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την ανωτέρω Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει, όπως ακυρωθεί η υπ' αριθμ. ... (ΑΔΑ:...) Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής – κατ' αποδοχή του, από 11.05.2020 Πρακτικού Ι-α της Επιτροπής Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού - η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου διεθνούς ανοικτού ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο: «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Ν. ... (σε συνέχεια π.κ. ...). ΥΠΟΕΡΓΟ:ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ - ΑΠΟΨΙΛΩΣΗΣ ΕΡΕΙΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΝΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ Π.Ε. ...», CPV: ..., προϋπολογισμού 1.209.677,42€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή (με αρ. πρωτ. ... Διακήρυξη, Συστημικός αριθμός Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ: ...).

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου.

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο**

1. Επειδή, για την άσκηση της Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. ... ποσού έξι χιλιάδων σαράντα εννέα ευρώ 6.049,00€ αναλογούν Παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 02.07.2020, Προδικαστική Προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 833/02.07.2020 με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Α.Ε.Π.Π, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, η ως άνω Προδικαστική Προσφυγή στρέφεται κατά πράξης που εκδόθηκε στο πλαίσιο δημόσιου, ανοικτού, ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού 1.209.677,42€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, ανώτερου του ορίου που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για την καθ' ύλη αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017 (Α' 116), δεδομένου ότι η αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε μετά τις 26.06.2017.

4. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα προσβάλλει την ως άνω πράξη, καθόσον η κατ' αυτής Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής, με Θέμα: *«Έγκριση Πρακτικού Ι-α της Επιτροπής Διαγωνισμού στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας για την*

ανάδειξη αναδόχου του Υποέργου με τίτλο: «Προληπτικές - προκατασταλτικές εργασίες καθαρισμού - αποψίλωσης ερεισμάτων και πρανών οδικού δικτύου αρμοδιότητας Π.Ε Ηλείας» του έργου: «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Ν. ... (σε συνέχεια π.κ 2013ΕΠ 00100014), προϋπολογισμού: 1.500.000,00€ (με ΦΠΑ)», αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου Διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 23.06.2020.

5. Επειδή, η προσφεύγουσα, που υπέβαλε την με αριθμό 136313 Προσφορά στον εν θέματι Διαγωνισμό, η οποία έγινε δεκτή (2^η σε σειρά κατάταξης), θεμελιώνει άμεσο, ενεστώς και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της εξεταζόμενης Προδικαστικής Προσφυγής. Το δε έννομο συμφέρον της θεμελιώνεται, εν προκειμένω, στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον υπόψη Διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της Προσφοράς τους (ΕΑ 1216/2006, ΕΑ 512/2002, 517/2001 κλπ).

Α) ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

- Με την υπ' αριθ. 47/2020 (ΑΔΑ: ...) Απόφαση, η Οικονομική Επιτροπή αποφάσισε «...να κληθούν οι τρεις πρώτες κατά σειρά μειοδοσίας εργοληπτικές επιχειρήσεις να αιτιολογήσουν την υπερβολικά χαμηλή προσφορά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 88 του Ν.4412/2016 "όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα , τα αγαθά η τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτών από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή η το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, προσκομίζοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με τα άρθρα 88 & 89 του ν.4412/2016..».
- Με το υπ' αριθ. πρωτ. 30234/336/03.02.2020 έγγραφο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Π.Ε. Ηλείας κλήθηκαν οι τρεις πρώτοι μειοδότες, ήτοι ο οικονομικοί φορείς: 1. «ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ... ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ», 2. «... Ι.Κ.Ε.» και 3. «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με δ.τ. «... ΑΤΕ» να δικαιολογήσουν τις Προσφορές τους, προσκομίζοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 88 και 89 του Ν. 4412/2016, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της ως άνω Απόφασης.

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

- Ο πρώτος μειοδότης, ήτοι, ο οικονομικός φορέας «ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ... ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ» (με προσφερθείσα μέση έκπτωση 74,19%), δεν κατέθεσε αιτιολόγηση. Την αιτιολόγηση των Προσφορών τους υπέβαλαν εμπροθέσμως ο δεύτερος μειοδότης, ήτοι ο οικονομικός φορέας «... Ι.Κ.Ε.» και ο τρίτος μειοδότης, ήτοι ο οικονομικός φορέας «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

- Με το, από 11.05.2020, Πρακτικό Ι-α η Επιτροπή Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού εισηγήθηκε: α) την απόρριψη της εταιρίας «ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ... ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ» (1^η σε σειρά μειοδοσίας), η οποία δεν κατέθεσε αιτιολόγηση, β) την απόρριψη της εταιρίας «... Ι.Κ.Ε.» (2^η σε σειρά μειοδοσίας), γιατί δεν κατέθεσε επαρκή αιτιολόγηση και γ) την αποδοχή της Προσφοράς της εταιρίας «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», γιατί οι επεξηγήσεις της κρίθηκαν ικανοποιητικές και την ανάδειξή της σε προσωρινό μειοδότη του υπόψη έργου, με οικονομική προσφορά 445.143,20€, χωρίς απρόβλεπτα, αναθεώρηση και ΦΠΑ, ήτοι, με ποσοστό μέσης 57,58%. Το ως άνω Πρακτικό εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη, υπ' αριθμ. ... (ΑΔΑ:...) Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Δ.Ε.

Β) Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, καθόσον με την υπ' αριθμ. 631/2020 Απόφαση του Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής, μη νομίμως έγιναν δεκτές - στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρ. 88 του Ν. 4412/2016 - οι επεξηγήσεις επί της οικονομικής Προσφοράς της εταιρίας «... ΑΤΕ», με συνέπεια να αναδειχθεί τελικά η εταιρία αυτή προσωρινός μειοδότης της οικείας σύμβασης. Αναλυτικότερα:

- 1^{ος} λόγος Προσφυγής: ελλιπής συμπλήρωση του Ε.Ε.Ε.Σ ως προς τους υπεργολάβους

Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι: «[...] Η δημοπρατούμενη σύμβαση περιλαμβάνει δύο υποομάδες εργασιών. Στην πρώτη υποομάδα, περιλαμβάνονται τρεις εργασίες: α) Η εργασία ισοπέδωσης με διαμορφωτήρα, η οποία αντιστοιχεί στο άρθρο Α-3.3.Ν. του Τιμολογίου, β) Η εργασία διάνοιξης τάφρου σε έδαφος γαιώδες/ημιβραχώδες, που αντιστοιχεί στο άρθρο Α-4.1. του Τιμολογίου, γ) Η εργασία καθαρισμού και μόρφωσης τάφρου τριγωνικής

διατομής ή τάφρου ερείσματος σε κάθε είδους έδαφος, που αντιστοιχεί στο άρθρο Α-14. του Τιμολογίου. Η δεύτερη υποομάδα περιλαμβάνει την εργασία καθαρισμού βλάστησης - κοπής θάμνων και δέντρων σε ερείσματα τάφρους και πρανή, που αντιστοιχεί στο άρθρο Α-14.Ν. του Τιμολογίου.

1. Ο προσωρινός ανάδοχος απάντησε αρνητικά στο προπαρατεθέν (υπό Ι.Α.2.) ερώτημα του Κεφαλαίου Δ του Μέρους ΙΙ του ΕΕΕΣ που υπέβαλε, ήτοι δήλωσε (υπευθύνως), ότι δεν πρόκειται να χρησιμοποιήσει υπεργολάβους.

2. Παρά ταύτα, από την αιτιολόγησή του προκύπτει, ευθέως, ότι προτίθεται να αναθέσει την εκτέλεση του συνόλου της δημοπρατούμενης σύμβασης σε δύο συγκεκριμένους υπεργολάβους. Ειδικότερα, στο Κεφάλαιο Β' του Παραρτήματος της αιτιολογικής του έκθεσης, που επιγράφεται «ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΤΟΥΣ», συμπεριλαμβάνονται δύο προσφορές: α) Η πρώτη προσφορά, που αφορά στις εργασίες της πρώτης εκ των ανωτέρω υποομάδων, προέρχεται από την τεχνική εταιρία με την επωνυμία «ΙΩΑΝΝΗΣ ... & ΣΙΑ ΟΕ». Στην εν λόγω προσφορά αναφέρεται το υπό ανάθεση έργο, οι τρεις εργασίες της πρώτης υποομάδας και η τιμή που προσφέρεται για την εκτέλεση (του συνόλου) κάθε μίας από αυτές. Μνημονεύεται, επίσης, ότι «οι προσφερόμενες τιμές περιλαμβάνουν τις εργασίες που περιγράφονται στα άρθρα Α-3.3.Ν., Α-4.1. και Α-14. της μελέτης». Η υπόψη προσφορά συνοδεύεται από τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τον τύπο, το ιδιοκτησιακό καθεστώς κλπ (άδειες κυκλοφορίας, βεβαιώσεις πληρωμής τελών κλπ) των μηχανημάτων που πρόκειται να χρησιμοποιήσει ο προαναφερόμενος υπεργολάβος.

β) Η έτερη προσφορά, που αφορά στην δεύτερη υποομάδα, προέρχεται από τον Ζαχαρία .... Σε αυτήν, αναφέρεται το υπό ανάθεση έργο, η εργασία της εν λόγω υποομάδας, καθώς και ότι ο προσφέρων θα την εκτελέσει, στο σύνολό της, «με το απαιτούμενο εργατοτεχνικό προσωπικό, μηχανήματα και εργαλεία», αντί του ποσού των 65 ευρώ ανά στρέμμα. Και αυτή η προσφορά συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τον χρησιμοποιηθησόμενο μηχανολογικό εξοπλισμό,

γ) Εξ άλλου, στην επίμαχη αιτιολογική έκθεση διαλαμβάνεται και Πίνακας με τον τίτλο «ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ». Στον εν λόγω

Πίνακα αναφέρονται οι τέσσερις προβλεπόμενες εργασίες και έναντι κάθε μίας από αυτές, αναγράφεται η τιμή μονάδας του κόστους εκτελέσεώς της, η οποία ταυτίζεται με την τιμή μονάδας που προσφέρουν οι ανωτέρω υπεργολάβοι. Δηλαδή, ο προσωρινός ανάδοχος υπολογίζει το άμεσο κόστος εκτελέσεώς των προβλεπόμενων εργασιών, αποκλειστικά και μόνο, με βάση τα ποσά που πρόκειται να πληρώσει στους δύο προαναφερόμενους υπεργολάβους.

δ) Άλλωστε, και στην προσβαλλόμενη απόφαση επισημαίνεται ότι «στην αιτιολόγηση αναφέρονται προσφορές για την εργασία και την μίσθωση όλων των μηχανημάτων για την εκτέλεση των εργασιών», ήτοι, διαπιστώνεται ότι όλες ανεξαιρέτως οι προβλεπόμενες εργασίες θα εκτελεσθούν από τους ανωτέρω υπεργολάβους.

Μετά ταύτα, κατά την άποψή μου, δεν γεννάται λογική αμφιβολία περί του ότι ο προσωρινός ανάδοχος πρόκειται να εκτελέσει το υπό ανάθεση έργο, στο σύνολό του, με τους δύο ανωτέρω υπεργολάβους και ότι, ως εκ τούτου, ανακριβώς απάντησε αρνητικά στο σχετικό ερώτημα του ΕΕΕΣ που υπέβαλε.

Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι άκυρη, προεχόντως, διότι δεν κήρυξε απαράδεκτη την προσφορά του πρώτου μειοδότη, παρόλο που αποδείχθηκε η ανακριβής συμπλήρωση του εκ μέρους του υποβληθέντος ΕΕΕΣ.».

Εν όψει των ανωτέρω, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η παράλειψη της καθής η Προσφυγή να δηλώσει στο οικείο πεδίο του Ε.Ε.Ε.Σ, ότι θα προσφύγει σε υπεργολάβους για την υλοποίηση της προς ανάθεση σύμβασης, δεν είναι δεκτική διευκρίνισης, κατ' άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, «δεδομένου του ότι, η ανακριβής αρνητική απάντηση στο υπόψη ερώτημα, δεν συνιστά ασάφεια ή επουσιώδη πλημμέλεια.».

● 2^{ος} λόγος Προσφυγής : ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά

Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας: «... η ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά δεν μπορεί να αιτιολογηθεί, νόμιμα, με, απλή, αναφορά σε άλλες, εξίσου χαμηλές, προσφορές προς τον υποψήφιο, τρίτων οικονομικών φορέων (και, κατά μείζονα λόγο, αν αυτές είναι, κατά πολύ, χαμηλότερες της, ούτως ή άλλως, χαμηλής προσφοράς του διαγωνιζομένου). Άλλοις λόγοις, ο υποψήφιος

δεν απαλλάσσεται της υποχρέωσης να κοστολογήσει την προσφορά του, επειδή επικαλείται προσφορές τρίτων, οι οποίοι, αναιτιολόγητα και αναπόδεικτα, διατίθενται να εκτελέσουν τις ίδιες - προβλεπόμενες εργασίες με ακόμα χαμηλότερες τιμές (αφού στις εν λόγω προσφορές, συμπεριλαμβάνεται, εξ ορισμού, και ένα εύλογο ποσοστό κέρδους του τρίτου οικονομικού φορέα). Τούτο διότι, αφού κρίνεται από την αναθέτουσα αρχή, ότι, κατ' αρχάς, η προσφορά ενός οικονομικού φορέα (διαγωνιζομένου) δεν διασφαλίζει την έντεχνη εκτέλεση του έργου και την τήρηση της εργατικής, ασφαλιστικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας, το ίδιο ισχύει (κατά μείζονα λόγο) και για τις, (ακόμα) χαμηλότερες ή (έστω) ίσες, προσφορές ενός άλλου οικονομικού φορέα (εξαιρουμένης της περιπτώσεως κατά την οποία αυτός επικαλείται και αποδεικνύει εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που μειώνουν την δική του κοστολόγηση). Με τέτοιο τρόπο δεν απαντάται το ζητούμενο (αιτιολόγηση της δυνατότητας έντεχνης εκτέλεσης με τήρηση της νομοθεσίας), αλλά επαναλαμβάνεται, απλώς, το δεδομένο (προσφορά κάποιου οικονομικού φορέα με ασυνήθιστα χαμηλό κόστος). Θεωρώ δεδομένο ότι, σε αυτές τις περιπτώσεις (δικαιολόγηση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς, με άλλες υπερβολικά χαμηλές προσφορές), επιβάλλεται η, άνευ άλλου τινός, απόρριψη της αιτιολόγησης και εντεύθεν της προσφοράς.

3. Εν προκειμένω, ο προσωρινός μειοδότης προσέφερε έκπτωση 57% για τις εργασίες της πρώτης υποομάδας και 60% για τις εργασίες της δεύτερης. Για να δικαιολογήσει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά του, επικαλέσθηκε δύο προσφορές υπεργολάβων (μία για κάθε υποομάδα), οι οποίοι θα εκτελέσουν το σύνολο των εργασιών με ακόμα μεγαλύτερες εκπτώσεις.

Ειδικότερα: α) Για την πρώτη εργασία της πρώτης υποομάδας (που έχει και τον μεγαλύτερο προϋπολογισμό), προβλέπεται τιμή 1,20 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο. Ο διαγωνιζόμενος προσφέρθηκε να εκτελέσει την εργασία αυτή με 0,52 ευρώ, ανά τετραγωνικό μέτρο (έκπτωση 57%). Ο υπεργολάβος του, προσφέρθηκε να εκτελέσει την ίδια εργασία με τιμή 0,12 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, δηλαδή με έκπτωση 90% (με 30.000 ευρώ, έναντι 300.000 ευρώ που προβλέπει ο προϋπολογισμός μελέτης και 130.000 ευρώ, που προσέφερε ο

διαγωνιζόμενος) και με τον τρόπο αυτό προέκυψε, δήθεν, κέρδος 100.000 ευρώ. Παραδόξως, η αναθέτουσα αρχή δέχθηκε (εσφαλμένα και αναιτιολόγητα) ως ικανοποιητική την εν λόγω εξήγηση,

β) Αναλόγως, για την τρίτη εργασία της πρώτης υποομάδας, προβλέπεται τιμή 0,65 ευρώ ανά μέτρο μήκους. Ο υποψήφιος προσφέρθηκε να την εκτελέσει με 0,28 ευρώ ανά μέτρο μήκους, ο δε υπεργολάβος του, υποτίθεται ότι, θα την ολοκληρώσει, έντεχνα και νόμιμα, με την ακόμα μικρότερη τιμή των 0,25 ευρώ ανά μέτρο μήκους, γ) Για την μοναδική εργασία της δεύτερης υποομάδας προβλέπεται τιμή 170 ευρώ ανά στρέμμα. Ο υποψήφιος προσέφερε 102 ευρώ και ο υπεργολάβος του υπερθεμάτισε, προσφέροντας, σχεδόν, διπλάσια έκπτωση, ήτοι 65 ευρώ ανά στρέμμα.

4. Σημειωτέον και το ότι, στις προσφορές των δύο υπεργολάβων του προσωρινού μειοδότη δεν γίνεται η οιαδήποτε κοστολογική ανάλυση και, ιδίως, δεν αναφέρονται τυχόν εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να επιτρέψουν την έντεχνη και κερδοφόρα εκτέλεση των προβλεπόμενων εργασιών με ποσοστά έκπτωσης που υπερβαίνουν το 75% σε σχέση με τον προϋπολογισμό μελέτης. Αναφέρονται, απλώς, οι προσφερόμενες τιμές μονάδας, χωρίς αναφορά σε δαπάνες μισθοδοσίας, έξοδα καυσίμων, κόστος συντήρησης, ποσοστό κέρδους κλπ.

5. Παρανόμως, εσφαλμένως και αναιτιολογήτως (αλλά και παραδόξως), η αναθέτουσα αρχή θεώρησε επαρκή αυτού του τύπου την αιτιολόγηση της προσφοράς. Υποτίθεται, δηλαδή, ότι, πείσθηκε (νομίμως και αιτιολογημένως) πως ο προσωρινός μειοδότης δύναται να ολοκληρώσει, έντεχνα και νόμιμα, το έργο με έκπτωση 57,58%, απλώς και μόνο επειδή άλλοι - τρίτοι οικονομικοί φορείς προτίθενται να το εκτελέσουν για λογαριασμό του με ακόμα υψηλότερη (κατά 25% - 30%) έκπτωση!!!

Γ. 1. Αν και θεωρώ, ότι από τα ανωτέρω προκύπτει, άνευ άλλου τινός, ότι παράνομα, εσφαλμένα και αναιτιολόγητα έγινε δεκτή η δικαιολόγηση εκ μέρους του προσωρινού αναδόχου του άμεσου κόστους της εργολαβίας, αναφέρω (εκ περισσού) και τα ακόλουθα, σχετικά με τις κατ' ιδίαν εργασίες της υπό ανάθεση σύμβασης:

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

2.α) Από οικονομικής απόψεως, η πιο σημαντική εργασία είναι αυτή που προβλέπεται στο άρθρο Α-3.3.Ν. του Τιμολογίου, ήτοι η πρώτη εργασία της πρώτης υποομάδας, που συνίσταται «στην ισοπέδωση και διαμόρφωση επιφάνειας καταστρώματος οδού με ή χωρίς οδόστρωμα». Η προβλεπόμενη τιμή, ανά τετραγωνικό μέτρο ισοπέδωσης καθορίζεται σε 1,20 ευρώ και ο συνολικός προϋπολογισμός για την ισοπέδωση 250.000 τετραγωνικών μέτρων, ανέρχεται σε 300.000 ευρώ, β) Για την εργασία αυτή (όπως και για τις υπόλοιπες εργασίες της πρώτης υποομάδας), ο προσωρινός αναδοχος προσέφερε έκπτωση 57%, ήτοι προσφέρθηκε να την εκτελέσει με τιμή μονάδας 0,52 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο εκσκαφής και συνολικά αντί ($0,52 \times 250.000$ τμ =) 130.000 ευρώ,

γ) Σύμφωνα με την επίμαχη αιτιολογική έκθεση, το κόστος για την εκτέλεση της υπόψη εργασίας, ισούται με την προσφερόμενη από τον υπεργολάβο τιμή των 0,12 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, ήτοι ανέρχεται, συνολικά σε ($0,12 \times 250.000$ τμ =) 30.000 ευρώ!!! Υποτίθεται δηλαδή ότι ο υπεργολάβος, θα εκτελέσει την εργασία αυτή με τιμή υποτετραπλάσια σε σχέση με την προσφορά του προσωρινού μειοδότη, ήτοι με έκπτωση 90% σε σχέση με τον προϋπολογισμό μελέτης (0,12 ευρώ/τμ έναντι 1,20 ευρώ/τμ ή 30.000 ευρώ συνολικά, έναντι 300.000 ευρώ).

Με βάση αυτήν την (αχαρακτήριστη) παραδοχή, ο προσωρινός μειοδότης θα αποκομίσει κέρδος (130.000 ευρώ που θα εισπράξει σύμφωνα με την προσφορά του - 30.000 ευρώ που θα πληρώσει στον υπεργολάβο του =) 100.000 ευρώ,

δ) Εξ άλλου, στην υπόψη αιτιολογική έκθεση αναφέρεται, ότι για την εκτέλεση της εν λόγω εργασίας, απαιτείται ένας ισοπεδωτήρας (grader) με τον χειριστή του και ένας εργάτης, που θα απασχοληθούν επί 52 ημέρες, καθόσον, υποτίθεται ότι, ο ισοπεδωτήρας θα έχει την (εξωπραγματική - αδιανόητη) απόδοση των 650 τετραγωνικών μέτρων ανά ώρα, ήτοι των 4.800 τετραγωνικών μέτρων ανά ημέρα!!! Οι εν λόγω (θαυμαστές) αποδώσεις, υποτίθεται ότι, θα πραγματοποιηθούν με ένα λαστιχοφόρο grader, έτους κατασκευής 1997, με

μέτρια ιπποδύναμη (152 hp), του οποίου προσκομίζεται η, επ' ονόματι του υπεργολάβου, άδεια κυκλοφορίας,

ε) Για την ίδια εργασία, ο δεύτερος μειοδότης (... ΙΚΕ), του οποίου η αιτιολόγηση, ορθώς, απορρίφθηκε, υπολογίζει απόδοση 2.000 τμ/ημέρα (έναντι 4.600 τμ/ημέρα, που υπολογίζει ο προσωρινός ανάδοχος), ήτοι προβλέπει διάρκεια εργασίας (250.000 : 2.000 =) 125 ημέρες (έναντι των 52 ημερών που υπολογίζει ο προσωρινός ανάδοχος). Όπως προκύπτει από την προσφορά υπεργολάβου που προσκόμισε ο υπόψη οικονομικός φορέας, το κόστος εκτέλεσης της επίμαχης εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών μισθοδοσίας προσωπικού, καυσίμων και συντήρησης, καθώς και του υπεργολαβικού κέρδους, ανέρχεται σε 420 ευρώ ημερησίως, ήτοι το σχετικό κόστος ανέρχεται σε 52.500 ευρώ, συνολικά (έναντι 30.000 ευρώ που, δήθεν, θα εισπράξει ο υπεργολάβος του προσωρινού μειοδότη),

στ) Κατόπιν των ανωτέρω, θεωρώ ότι η σχετική με την εν λόγω εργασία κοστολόγηση του προσωρινού μειοδότη, αντίκειται στα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής και ότι ως εκ τούτου, παράνομα και εσφαλμένα έγινε δεκτή από την αναθέτουσα αρχή. Ειδικότερα, δεν είναι δυνατό να υποστηριχθεί λογικοφανώς, ότι ένας υπεργολάβος μπορεί να εκτελέσει έντεχνα την επίμαχη εργασία και παράλληλα να αποκομίσει και ένα εύλογο ποσοστό υπεργολαβικού κέρδους, προσφέροντας έκπτωση 90% επί της τιμής του προϋπολογισμού, όταν η ίδια η αναθέτουσα αρχή έκρινε (ορθά), ότι ακόμα και η έκπτωση 57% που προσέφερε ο προσωρινός μειοδότης, είναι ασυνήθιστα χαμηλή.

Άλλοις λόγοις, διέφυγε της προσοχής της αναθέτουσας αρχής, το γεγονός, ότι ο προσωρινός μειοδότης, επιχείρησε, αλυσιτελώς, να διαφύγει της υποχρεώσεώς του να αιτιολογήσει το ασυνήθιστα υψηλό ποσοστό εκπτώσεως που προσέφερε (57%), επικαλούμενος προσφορά τρίτου με ακόμα μεγαλύτερο (κατά 33%) ποσοστό εκπτώσεως.

ζ) Πέραν του, κατά τα προαναφερόμενα, εξωπραγματικού ποσοστού εκπτώσεως, που προσέφερε ο υπεργολάβος του προσωρινού αναδόχου, εντελώς αναίτιολογητος τυγχάνει και ο υπολογισμός του χρόνου που θα απαιτηθεί για την εκτέλεση της εν λόγω εργασίας και του εντεύθεν κόστους

αυτής. Ειδικότερα, ο υπερβολάβος αναφέρεται σε τιμή μονάδας ανά τετραγωνικό μέτρο ισοπέδωσης και δεν μνημονεύει το οιοδήποτε στοιχείο σχετικά με τον χρόνο που θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων 250.000 τετραγωνικών μέτρων ισοπέδωσης.

Ομοίως, ούτε και ο προσωρινός ανάδοχος επικαλείται κάποιο πρόσφορο - επαληθεύσιμο στοιχείο σχετικά με το υπόψη κόστος. Δεν αναφέρει δηλαδή, ούτε τα ποσά που απαιτούνται για τις νόμιμες αποδοχές του χειριστή και του εργάτη, ούτε την ημερήσια κατανάλωση καυσίμου του grader, ούτε την δαπάνη συντηρήσεως, ασφαλίσεως κλπ, έτσι ώστε να είναι δυνατή η αιτιολογημένη αποδοχή του ισχυρισμού του περί του ότι, δήθεν, το κόστος εκτέλεσης της εν λόγω εργασίας ισούται με το 10% της προϋπολογισθείσας από την αναθέτουσα αρχή δαπάνης. Αντιθέτως, επικαλείται, απλώς - αυθαιρέτως, απόδοση 4.800 τετραγωνικών μέτρων ημερησίως, η οποία, συγκρινόμενη με την αντίστοιχη απόδοση ανάλογου μηχανήματος, την οποία επικαλέσθηκε ο δεύτερος μειοδότης (2.000 τετραγωνικά μέτρα, ήτοι 2.800 τετραγωνικά μέτρα λιγότερα) καθίσταται, αυταποδείκτως, εξωπραγματική.

3. α) Στο άρθρο Α-14. του Τιμολογίου μελέτης αναφέρονται τα ακόλουθα σχετικά με την τρίτη εργασία της πρώτης υποομάδας: «Άρθρο Α-14:

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΣΗ ΤΑΦΡΟΥ ΤΡΙΓΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΤΟΜΗΣ Η ΤΑΦΡΟΥ ΕΡΕΙΣΜΑΤΟΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΕΔΑΦΟΣ (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ - 1310) Καθαρισμός και μόρφωση πρανών και πυθμένα υφιστάμενης τάφρου τριγωνικής διατομής ή τάφρου ερείσματος, σε κάθε είδους έδαφος; με διαστάσεις και κλίσεις που καθορίζονται στη μελέτη, που θα εκτελεστεί με μηχανικά μέσα ή/και εργαλεία χειρός, μετά της μεταφοράς των προϊόντων σε οποιαδήποτε απόσταση. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνονται: 1) η δαπάνη προσέγγισης και χρήσης μηχανικών μέσων, 2) η δαπάνη της εργασίας καθαρισμού της τάφρου και μόρφωσης των πρανών και του πυθμένα ή του ερείσματος, 3) η δαπάνη φορτοεκφορτώσεων; σταλίας εξοπλισμού και μεταφοράς των παραγόμενων προϊόντων σε οποιαδήποτε απόσταση. Το παρόν άρθρο έχει εφαρμογή και στις τάφρους τραπεζοειδούς διατομής με πλάτος πυθμένα έως 0,30m. Τιμή ανά μέτρο μήκους ΕΥΡΩ Ολογράφως: ΕΞΗΝΤΑ

ΠΕΝΤΕ ΛΕΠΤΑ. Αριθμητικά: [0,65]». β) Από τον προϋπολογισμό προβλέπεται η εκτέλεση 320.000 μέτρων μήκους (320 χιλιομέτρων),

γ) Θεωρώ προφανές, ότι πρόκειται περί μίας ιδιαίτερα απαιτητικής - κοστοβόρας εργασίας, αφού, όπως προκύπτει από το προπαρατεθέν άρθρο του Τιμολογίου, συμπεριλαμβάνονται σε αυτήν φορτοεκφορτώσεις, σταλιές και μεταφορές σε οποιαδήποτε (ακόμα και μεγάλη) απόσταση. Είναι, εξίσου, προφανές, ότι η τιμή των 0,28 ευρώ ανά μέτρο που προσέφερε ο προσωρινός ανάδοχος δεν επαρκεί, επ' ουδενί, για την εκτέλεση της εργασίας αυτής, πολλώ δε μάλλον, δεν επαρκεί η ακόμα μικρότερη τιμή των 0,25 ευρώ ανά μέτρο που προσφέρει ο υπεργολάβος του.

δ) Εν προκειμένω όμως, πέραν της υπερβολικά χαμηλής τιμής μονάδας, πρέπει να επισημανθεί, ιδιαίτερα, ο (κατά την άποψή μου) παράλογος τρόπος με τον οποίο επιχειρεί ο διαγωνιζόμενος να τεκμηριώσει το σχετικό κόστος. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι, για την εκτέλεση της υπόψη εργασίας, απαιτείται συνεργείο με τρία μηχανήματα - οχήματα (ισοπεδωτήρα, φορτωτή και φορτηγό) και προσωπικό έξι ατόμων (δύο χειριστές, ένας οδηγός και τρεις εργάτες). Διατείνεται περεταίρω, ότι το πολυπληθές αυτό συνεργείο θα διανύει, εργαζόμενο, 2.500 μέτρα την ώρα (δυόμισι χιλιόμετρα!!!) ήτοι 20 χιλιόμετρα την ημέρα, και ότι, συνεπώς, η εργασία αυτή θα έχει ολοκληρωθεί σε 16, μόλις, ημέρες!!!

ε) Θα αρκούσε να αναφέρω, ότι ο δεύτερος μειοδότης υπολόγισε την απόδοση του ίδιου συνεργείου στο 1/10°, δηλαδή σε 2 χιλιόμετρα ημερησίως, εκτιμώντας δεκαπλάσιο χρόνο ολοκλήρωσεως της εργασίας (160 ημερών) και παρά ταύτα, η προσφορά του κρίθηκε, ορθά, ως αναιτιολόγητη,

στ) Αντ' αυτού, θα επικαλεσθώ τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής, σύμφωνα με τα οποία η ταχύτητα βάδισης περιπάτου, ανέρχεται σε 2,5 - 3 χιλιόμετρα την ώρα. Είναι συνεπώς, αυταποδείκτως ανακριβής ... ο ισχυρισμός, περί του δήθεν, ένα συνεργείο θα διανύει την ίδια απόσταση (δυόμισι χιλιόμετρα την ώρα), ενώ, παράλληλα, θα καθαρίζει και θα διαμορφώνει τάφρους και πρανή και μάλιστα, όχι μόνο με μηχανικά μέσα, αλλά και με εργαλεία χειρός (τσάπες, αξίνες κλπ), όπως προβλέπεται στο προπαρατεθέν άρθρο του

Τιμολογίου. Για την ακρίβεια, διατηρώ ζωνηρές αμφιβολίες περί του κατά πόσον το προσωπικό του προσωρινού αναδόχου θα μπορούσε να διατηρήσει τον ίδιο ρυθμό και να καλύπτει 20 χιλιόμετρα κάθε ημέρα, ακόμα και αν δεν εργαζόταν ταυτοχρόνους, ακόμα δηλαδή και αν βάδιζε εν είδει περιπάτου αναψυχής, ζ) Πέραν των ανωτέρω, αξίζει να σημειωθεί, ότι απουσιάζει από την επίμαχη αιτιολόγηση οιαδήποτε πρόβλεψη περί της αποστάσεως μεταφοράς των προϊόντων (χώματα, πέτρες, βλάστηση) της διαμόρφωσης των ερεισμάτων και των πρανών και, βέβαια, η οιαδήποτε πρόβλεψη περί του κόστους της, περιβαλλοντικά επιβεβλημένης, διάθεσής και διαχείρισής τους.

4. α) Στο άρθρο Α-14. του Τιμολογίου μελέτης αναφέρονται τα ακόλουθα σχετικά με την μοναδική εργασία της δεύτερης υποομάδας: «Άρθρο 14.Ν:

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ - ΚΟΨΙΜΟ ΘΑΜΝΩΝ & ΔΕΝΤΡΩΝ ΣΕ ΕΡΕΙΣΜΑΤΑ, ΤΑΦΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΑΝΗ (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ - 1310)

Το άρθρο περιλαμβάνει τον πλήρη καθαρισμό βλάστησης, κοπής ξυλωδών φυτών και βάτων, πρανούς ή νησίδας. Στην δαπάνη περιλαμβάνεται η κοπή όλων των δέντρων, βάτων και ξυλωδών φυτών οποιασδήποτε διαμέτρου(συμπεριλαμβανομένων - ενδεικτικά και όχι περιοριστικά των σπάρτων, αύλανθος, νικοτιάνα κλπ), με τον τεμαχισμό τους σε μικρότερα τμήματα, που υφίστανται σε ερείσματα; σε τμήματα με υφιστάμενα στηθαία ασφαλείας (έμπροσθεν; όπισθεν και κάτω από αυτά), που καλύπτουν την ύπαρξη υφιστάμενης κατακόρυφης σήμανσης, σε τάφρους τριγωνικής διατομής και πρανή (ανάντη και κατάντη της διατομής της επαρχιακής οδού), σε κάθε είδους έδαφος, που θα εκτελεσθεί (σύμφωνα με την Π.Τ.Π. ΧΙ, την Π.Τ.Π. Τ 110 και τους λοιπούς όρους δημοπράτησης) με μηχανικά μέσα ή/και χειρωνακτικά όπου απαιτηθεί από τις τοπικές συνθήκες και σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας. Στην τιμή περιλαμβάνεται η δαπάνη: 1) Προσέγγισης, απομάκρυνσης και χρήση μηχανημάτων, μηχανικών μέσων και μεταφορικών μέσων. 2) Προσέγγισης και απομάκρυνσης και χρησιμοποίησης του εργατοτεχνικού προσωπικού.3) Της πλήρους εργασίας για τον καθαρισμό βλάστησης, το κόψιμο θάμνων, βάτων και επικινδύνων δέντρων των πρανών - σε εύρος ως έχει υποδειχθεί από την Υπηρεσία - καθώς και του πυθμένα της

τάφρου ή του ερείσματος. 4) Της κοπής κλάδων δέντρων και θάμνων που εισέρχονται στο οδόστρωμα με γερανοφόρο όχημα ή χειρωνακτικά ή/και με φορητά μηχανήματα κοπής. 5) Φορτοεκφόρτωσης του μηχανικού εξοπλισμού με οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο καθώς και της μεταφοράς σε οποιαδήποτε χιλιομετρική απόσταση. 6) Συγκέντρωσης, συλλογής των προϊόντων καθαρισμού χειρωνακτικά από εργατοτεχνικό προσωπικό ή με μηχανικά μέσα, εναποθέσεως σε τελικές ή ενδιάμεσες θέσεις, φόρτωσης αυτών, επαναφόρτωσης των τυχόν προσωρινών αποθέσεων μεταφορών και εκφόρτωσης στις τελικές και τυχόν ενδιάμεσες θέσεις απόρριψης σε οποιαδήποτε απόσταση και με οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο, όλων των παραπάνω εκτελούμενων είτε χειρωνακτικά είτε με τα απαιτούμενα πάσης φύσεως μηχανήματα, μηχανικά μέσα και εργαλεία. 7) Σταλιών όλων των φορτοεκφορτώσεων. 8) Καθώς και άλλη δαπάνη για την εκτέλεση της εργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα τεύχη δημοπράτησης καθώς και τις επιτόπου συνθήκες, η οποία θα γίνει είτε μηχανικά (ενδεικτικά αναφέρεται και όχι περιοριστικά η χρήση αυτοκινούμενου μηχανήματος χαρακτηρισμένου ως μηχανήμα έργου χορτοκοπτικό), είτε χειρωνακτικά από εργατοτεχνικό προσωπικό είτε και με φορητά χορτοκοπτικά και άλλα φορητά μηχανήματα κοπής καί εργαλεία στα σημεία όπου δεν είναι εφικτό να χρησιμοποιηθεί το μηχανήμα έργου. Στην δαπάνη αυτή δεν περιλαμβάνεται η δαπάνη εκσκαφής του αντίστοιχου ορύγματος, μόρφωσης και καθαρισμού τάφρων εντός ή στη συνέχεια της διατομής οδού που κατασκευάζεται με την υπόψη εργολαβία, που πληρώνεται με άλλα άρθρα του παρόντος Τιμολογίου. Στην κατηγορία των τάφρων τριγωνικής διατομής περιλαμβάνονται και οι τάφροι τραπεζοειδούς διατομής. Τιμή ανά στρέμμα πλήρους κοπής, καθαρισμού και απομάκρυνσης (απόρριψη σε χώρους που επιτρέπεται και σε οποιαδήποτε απόσταση) βλάστησης, ξυλωδών φυτών (ανεξαρτήτου διαμέτρου), θάμνων και επικίνδυνων δέντρων (ερείσματος, τάφρου και πρανών) σε κάθε είδους έδαφος, με τις δαπάνες του απαιτούμενου εργατοτεχνικού προσωπικού, μηχανημάτων και εργαλείων για την εκτέλεση των εργασιών. Τιμή ανά στρέμμα ΕΥΡΩ Ολογράφως: ΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΗΝΤΑ ΕΥΡΩ. Αριθμητικά: [170]».

β) Και σε αυτή την περίπτωση, η προσφορά του υπεργολάβου, με βάση την οποία υποτίθεται ότι κοστολογείται η εν λόγω εργασία, είναι, κατά πολύ (κατά 8,1 ευρώ ανά στρέμμα) χαμηλότερη (65 ευρώ, έναντι 73,1) αυτής που προσέφερε ο προσωρινός μειοδότης, με την, αυταποδείκτως, υπερβολικά υψηλή έκπτωση της τάξεως του 60%.

γ) Ομοίως, τυγχάνει και εν προκειμένω ανεδαφικός ο υπολογισμός της ημερήσιας απόδοσης των συνεργείων. Ο δεύτερος μειοδότης υπολόγισε απόδοση 9 στρεμμάτων ημερησίως (έναντι 12) και συνολικό χρόνο αποπερατώσεως 114 ημέρες (έναντι 85).

δ) Ακόμα όμως και αν ήθελαν υποτεθούν ακριβή όλα τα, σχετικώς, διαλαμβανόμενα στην επίμαχη αιτιολόγηση, προκύπτει πρόθεση καταστράτηγησης της εργατικής νομοθεσίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την υπόψη αιτιολογική έκθεση, απαιτούνται δύο συνεργεία, ήτοι τέσσερις οδηγοί τρακτέρ και δύο οδηγοί φορτηγών (υπάλληλοι), καθώς και 12 (ειδικευμένοι) εργάτες (χειριστές αλυσοπρίονων, χορτοκοπτικών, κλπ εργαλείων). Σύμφωνα με την ισχύουσα ΕΓΣΣΕ, ο κατώτατος, νόμιμος, μηνιαίος μισθός υπαλλήλου, άγαμου και χωρίς τριετίες, ανέρχεται σε 650 ευρώ. Στο ποσό αυτό προστίθεται ποσοστό 24,81%, που αντιστοιχεί στις ασφαλιστικές εισφορές που επιβαρύνουν τον εργοδότη (σύνολο 811,27 ευρώ μηνιαίως).

Συνεπώς, το ημερήσιο κόστος απασχολήσεως κάθε υπαλλήλου ανέρχεται σε [811,27 ευρώ μηνιαίως X 14 μηνιαίοι μισθοί (λόγω συνυπολογισμού των επιδομάτων εορτών και αδείας): 11 μήνες απασχολήσεως ετησίως (λόγω συνυπολογισμού της κανονικής άδειας) = 1.032,53 ευρώ μηνιαία μισθολογική επιβάρυνση: 22 εργάσιμες ημέρες ανά μήνα (εφόσον προβλέπεται οκτάωρη ημερήσια απασχόληση, δηλαδή πενθήμερο) =] 46,93 **ευρώ**. Επομένως, οι κατώτατες νόμιμες αποδοχές των υπαλλήλων που πρόκειται να απασχοληθούν ανέρχονται σε (46,93 ευρώ ημερησίως X 6 υπάλληλοι X 85 ημέρες =) 23.943,3 ευρώ συνολικά. Αντιστοίχως, το μισθολογικό κόστος της απασχόλησης 12 εργατών (έστω αγάμων και χωρίς τριετίες) ανέρχεται σε (29,04 ευρώ ημερησίως + 24,81% = 36,24 X 85 ημέρες X 12 εργάτες =) 36.964,8 ευρώ. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο υπεργολάβος του προσωρινού μειοδότη, για το προσωπικό που,

κατά τα διαλαμβανόμενα στην επίμαχη αιτιολογική έκθεση, θα απασχολήσει, θα δαπανήσει 60.908,1 ευρώ συνολικά. Αντίστοιχα, σύμφωνα με την προσφορά του, θα εισπράξει 66.300 ευρώ. Ήτοι, αφαιρουμένου του κατώτατου νόμιμου μισθολογικού κόστους, απομένει υπόλοιπο 5.391,9 ευρώ με το οποίο θα πρέπει να καλυφθούν τα καύσιμα και η συντήρηση 6 οχημάτων - μηχανημάτων επί 85 ημέρες, αλλά και να προκύψει εύλογο κέρδος. Αποδεικνύεται δηλαδή, ότι με βάση την υπόψη αιτιολογική έκθεση, είτε δεν θα πληρωθούν οι εργαζόμενοι, είτε δεν θα εκτελεστεί εντέχνως η επίμαχη εργασία.

5. Από τα προαναφερόμενα αποδεικνύεται, εναργέστερα, ότι το άμεσο κόστος που υπολογίζει ο προσωρινός ανάδοχος με βάση τις προσφορές των υπεργολάβων του δεν είναι ρεαλιστικό. Ακόμα λοιπόν και αν ήθελε (αβασίμως) υποτεθεί ότι οι τιμές μονάδος της (υπερβολικά χαμηλής) προσφοράς του επαρκούν για την εκτέλεση του έργου, σύμφωνα με τα όσα, ανεδαφικά - παράλογα, διαλαμβάνονται στην αιτιολογική του έκθεση, σχετικά με τις ημερήσιες αποδόσεις των απαιτούμενων συνεργείων και πάλι δεν προκύπτει διαφορά μεταξύ εσόδων (εργολαβικού ανταλλάγματος) και εξόδων (άμεσου κόστους - αμοιβής υπεργολάβων), δυνάμενη να καλύψει τα γενικά έξοδα, αλλά και να διασφαλίσει ένα εύλογο ποσοστό κέρδους.

6. Επειδή, στο άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παράγραφος 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...]». 2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή

διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α΄. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους [...].».

7. Επειδή, στο άρθρο 58 «Υπεργολαβία» (άρθρο 71 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Στα έγγραφα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ζητάει από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει».

8. Επειδή, στο άρθρο 91 («Λόγοι απόρριψης προσφορών») παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «[...] Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...].».

9. Επειδή, στο άρθρο 88 «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. 2. Οι εξηγήσεις

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση Αριθμός απόφασης: 93/2019 13 προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18.

4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτό τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή.

5. Εφόσον ζητηθεί, η Αρχή θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που η Ελλάδα έχει στη διάθεσή της όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που

προσκομίζονται σε σχέση με τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

6. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, μπορεί να εκδίδονται εγκύκλιοι του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης και για την εκτίμηση των παρεχόμενων κατά τα ανωτέρω εξηγήσεων. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλίνει από τα οριζόμενα Αριθμός απόφασης: 93/2019 14 στις ανωτέρω εγκυκλίους, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου».

10. Επειδή, στο άρθρο 104 «Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής» (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105 [...]».

11. Επειδή στο άρθρο 131 «Υπεργολαβία» (άρθρο 71 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Η τήρηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18 από υπεργολάβους υπόκειται σε παρακολούθηση και έλεγχο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβλέπουν στα έγγραφα της σύμβασης ότι, κατόπιν αιτήματος του υπεργολάβου και εφόσον η φύση της σύμβασης το επιτρέπει, η αναθέτουσα αρχή καταβάλλει απευθείας στον υπεργολάβο την αμοιβή του για την εκτέλεση προμήθειας, υπηρεσίας ή έργου, δυνάμει σύμβασης υπεργολαβίας με τον ανάδοχο. Στην περίπτωση αυτή, στα έγγραφα της σύμβασης καθορίζονται τα ειδικότερα μέτρα ή οι μηχανισμοί που

επιτρέπουν στον κύριο ανάδοχο να εγείρει αντιρρήσεις ως προς αδικαιολόγητες πληρωμές, καθώς και οι ρυθμίσεις που αφορούν αυτόν τον τρόπο πληρωμής.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 και το άρθρο 58 δεν αίρουν την ευθύνη του κύριου αναδόχου. 4. Στις περιπτώσεις των συμβάσεων έργων και όσον αφορά τις υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν σε εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της αναθέτουσας αρχής, μετά την ανάθεση της σύμβασης και το αργότερο κατά την έναρξη της εκτέλεσής της, ο κύριος ανάδοχος υποχρεούται να αναφέρει στην αναθέτουσα αρχή το όνομα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νόμιμους εκπροσώπους των υπεργολάβων του, οι οποίοι συμμετέχουν στα εν λόγω έργα και υπηρεσίες, εφόσον είναι γνωστά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Ο κύριος ανάδοχος υποχρεούται να γνωστοποιεί στην αναθέτουσα αρχή κάθε αλλαγή των πληροφοριών αυτών, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, καθώς και τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με κάθε νέο υπεργολάβο, τον οποίο ο κύριος ανάδοχος χρησιμοποιεί εν συνεχεία στα εν λόγω έργα και υπηρεσίες. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο δεν ισχύει για τους προμηθευτές. Οι υποχρεώσεις του πρώτου και δεύτερου εδαφίου επεκτείνονται: α) στις συμβάσεις προμηθειών, στις συμβάσεις υπηρεσιών, πλην όσων αφορούν υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν στις εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της αναθέτουσας αρχής ή στους προμηθευτές που συμμετέχουν σε συμβάσεις έργων ή υπηρεσιών, β) στους υπεργολάβους των υπεργολάβων του κύριου αναδόχου και σε κάθε περαιτέρω υπεργολάβο μεταξύ όσων περιλαμβάνονται στην αλυσίδα υπεργολαβίας.

5. Προκειμένου να μην αθετούνται οι υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, σύμφωνα με τα άρθρα 79 έως 81, να επαληθεύσουν τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74. Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή: α) απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού του και β) μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν δυνητικοί λόγοι αποκλεισμού του.

6. Κατά παρέκκλιση από την προηγούμενη παράγραφο, αν το(α) τμήμα(τα) της σύμβασης το (α) οποίο (α) ο κύριος ανάδοχος είχε αναφέρει στην προσφορά του, κατά το άρθρο 58 ή κατά την έναρξη εκτέλεσης της σύμβασης ή κατά τη διάρκεια αυτής, σύμφωνα με την παρ. 4, ότι προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, υπερβαίνει το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 132, η αναθέτουσα αρχή: α) επαληθεύει υποχρεωτικά τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74 και β) απαιτεί υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του.

7. Στις περιπτώσεις επαλήθευσης των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6, οι απαιτούμενες πληροφορίες συνοδεύονται από τις υπεύθυνες δηλώσεις και των υπεργολάβων, σύμφωνα με το άρθρο 79. Ωστόσο, όταν οι υπεργολάβοι παρουσιάζονται μετά την ανάθεση της σύμβασης, προσκομίζουν τα πιστοποιητικά και λοιπά σχετικά δικαιολογητικά αντί της υπεύθυνης δήλωσης.

8. Ειδικά κατά την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, εφαρμόζεται η παρ. 4 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α'115)».

12. Επειδή, στο άρθρο 165 («Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση») του Ν. 4412/201, ορίζεται ότι: «1. Όταν συνάπτεται σύμβαση μίσθωσης έργου μεταξύ του αναδόχου δημόσιου έργου και άλλης εργοληπτικής επιχείρησης, για την κατασκευή μέρους του έργου που έχει αναληφθεί από τον ανάδοχο (υπεργολαβία), ο υπεργολάβος θεωρείται «εγκεκριμένος» με τις συνέπειες του παρόντος, μετά από έγκριση του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) Ο υπεργολάβος έχει τα αντίστοιχα προσόντα για την εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνει και ανήκει σε τάξη και κατηγορία έργου, αντίστοιχη με το ποσό της σύμβασης μίσθωσης έργου και

β) Ο ανάδοχος, πριν από την εγκατάσταση του υπερβολάβου στο έργο έχει γνωστοποιήσει στον κύριο του έργου ή στον φορέα κατασκευής τη σύμβαση υπερβολαβίας. Ο ανάδοχος του έργου πρέπει να διατηρεί ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα τοις εκατό (70%) του ποσού της αξίας σύμβασής του, αρχικής και συμπληρωματικών, με τον κύριο του έργου ή τον φορέα κατασκευής, αφού ληφθούν υπόψη όλες οι συμβάσεις υπερβολαβιών που έχουν εγκριθεί. Ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής μπορούν με απόφασή τους, που εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την ανωτέρω γνωστοποίηση, να μην εγκρίνουν την υπερβολαβία αυτή.

Κατά την υπογραφή της σύμβασης εκτέλεσης ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει την υπερβολαβική σύμβαση. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να χορηγήσει προθεσμία στον ανάδοχο και κατ' αίτησή του, για την προσκόμιση της υπερβολαβικής σύμβασης με τον αρχικώς προταθέντα υπερβολάβο ή άλλον που διαθέτει τα αναγκαία κατά την κρίση της υπηρεσίας αυτής προσόντα, εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποχρεούται να κινήσει τη διαδικασία έκπτωσης του αναδόχου, εφόσον δεν συνάψει εν τέλει την υπερβολαβική σύμβαση.

2. Η έγκριση της υπερβολαβίας έχει τις εξής συνέπειες:
α) Το ποσό της σύμβασης της υπερβολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπερβολάβο προς τον ανάδοχο, λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της εμπειρίας.

β) Για το ποσό της σύμβασης υπερβολαβίας ο ανάδοχος δεν δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για χρήση στο Μ.Ε.ΕΠ., ενώ τα στελέχη του αναδόχου δικαιούνται πιστοποιητικό εμπειρίας, το οποίο για την εξέλιξη στο Μ.Ε.Κ. ανάγεται στο μισό του χρόνου επίβλεψης.».

13. Επειδή, στην αιτιολογική σκέψη 40 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, ορίζεται ότι: «Ο έλεγχος της τήρησης των εν λόγω διατάξεων του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου θα πρέπει να διενεργείται

στα ενδεδειγμένα στάδια της διαδικασίας προμήθειας, δηλαδή κατά την εφαρμογή των γενικών αρχών που διέπουν την επιλογή των συμμετεχόντων και την ανάθεση των συμβάσεων, κατά την εφαρμογή των κριτηρίων αποκλεισμού και κατά την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. Η απαραίτητη επαλήθευση για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τις συναφείς διατάξεις της παρούσας οδηγίας, ιδίως, αυτές οι οποίες διέπουν τα αποδεικτικά μέσα και τις υπεύθυνες δηλώσεις». Συναφώς, στην αιτιολογική σκέψη 101 της ίδιας Οδηγίας, ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να αποκλείουν οικονομικούς φορείς οι οποίοι έχουν φανεί αναξιόπιστοι, επί παραδείγματι λόγω παραβάσεων περιβαλλοντικών ή κοινωνικών υποχρεώσεων [...]».

14. Επειδή, στην παρ. 4.1. («Ηλεκτρονική Αποσφράγιση/ Αξιολόγηση/ Έγκριση πρακτικού») του άρθρου 4 («Διαδικασία ηλεκτρονικής αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών - Κατακύρωση - Σύναψη σύμβασης/ Προδικαστική Προσφυγή/ Προσωρινή δικαστική προστασία») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 7-8), ορίζεται ότι: «α) Μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, όπως ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας, και πριν την ηλεκτρονική αποσφράγιση, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στους προσφέροντες τον σχετικό κατάλογο συμμετεχόντων, όπως αυτός παράγεται από το υποσύστημα.

β) Στη συνέχεια, τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας, προβαίνουν σε ηλεκτρονική αποσφράγιση του υποφακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και του υποφακέλου «Οικονομική Προσφορά» [...]

η) Η περιγραφόμενη διαδικασία καταχωρείται στο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού ή σε παράρτημά του, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της. Η Επιτροπή Διαγωνισμού ολοκληρώνει τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, με το οποίο εισηγείται την ανάθεση της σύμβασης στον μειοδότη (ή τη ματαίωση της διαδικασίας), και το υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, ως

“εσωτερικό”, μέσω της λειτουργίας “επικοινωνία” του υποσυστήματος, προς έγκριση (15) [...]».

Περαιτέρω, στην υποσημείωση (15) που περιλαμβάνεται στην παρ. 4.1. στοιχ η) του ως άνω άρθρου (βλ. σελ. 37 της Διακήρυξης) ορίζεται ότι: «Επισημαίνεται ότι αν η αναθέτουσα αρχή θεωρήσει ότι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016.».

15. Επειδή, στο άρθρο 21 («Δικαιούμενοι συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 21), ορίζεται ότι: «21.1 Δικαίωμα συμμετοχής έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ή ενώσεις αυτών που δραστηριοποιούνται στην κατηγορία έργων ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ και που είναι εγκατεστημένα σε: α) σε κράτος-μέλος της Ένωσης, β) σε κράτος-μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.), γ) σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη ΣΔΣ, στο βαθμό που η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω Συμφωνίας, καθώς και δ) σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην περίπτωση γ' της παρούσας παραγράφου και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. [...]».

16. Επειδή, στο άρθρο 22.Δ. («Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 25), ορίζεται ότι: «1. Για τις Ελληνικές Ε.Ε. (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις αυτών) η Τεχνική ικανότητα αποδεικνύεται από την εγγραφή αυτών στην αντίστοιχη τάξη και κατηγορία του Μητρώου, ως αυτή περιγράφεται αναλυτικά στο άρθρο 23.4 της παρούσας. 2. Σε κάθε άλλη περίπτωση που περιλαμβάνει και τις αλλοδαπές εργοληπτικές

επιχειρήσεις πρέπει να αποδεικνύεται ότι καλύπτονται τα παρακάτω απαιτούμενα κριτήρια επιλογής: Στελέχωση από τεχνικό προσωπικό, ως προς τον αριθμό και την εμπειρία, αποτελούμενη κατ' ελάχιστον: i. ΒΑΣΙΚΗ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ: Περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν (2) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας, η έναν (1) τεχνικό Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας και δύο (2) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας, η έναν (1) τεχνικό Μ.Ε.Κ. Δ' (άρθρο 100 παρ.5 του ν. 3669/2008). ii. Για το τεχνικό προσωπικό που δεν είναι εγγεγραμμένο στο ΜΕΚ απαιτείται να έχει αντίστοιχη εμπειρία ανά βαθμίδα ΜΕΚ, σύμφωνα με τα οριζόμενα αναλυτικά στο άρθρο 107 (παρ. 5-9) και η οποία προσδιορίζεται βάσει των κάτωθι στοιχείων: a. Του τίτλου σπουδών b. Των ετών απασχόλησης στην κατασκευή, επίβλεψη και μελέτη έργων από την έναρξη άσκησης του επαγγέλματός του. c. Των ετών από την έναρξη άσκησης του επαγγέλματός του».

17. Επειδή, στο άρθρο 23 («Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 26-27), ορίζεται ότι: «23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, μπορεί να ζητηθεί από τους προσφέροντες να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά της επόμενης παραγράφου, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. [...] Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας δηλώνει στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) την πρόθεσή του για ανάθεση υπεργολαβίας, υποβάλλει μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και το ΕΕΕΣ του

υπεργολάβου. Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες ενός ή περισσότερων φορέων υποβάλλει μαζί με το δικό του ΕΕΕΣ και το ΕΕΕΣ κάθε φορέα, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται. [...]».

18. Επειδή, στο άρθρο 23.6 («Δικαιολογητικά Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας του άρθρου 22.Δ» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ.), ορίζεται ότι: «Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται: (α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.Ε.Π: • είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει (β) Στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Δ δεν καλύπτονται από τη βεβαίωση εγγραφής, η Τεχνική και Επαγγελματική Ικανότητα αποδεικνύεται με τα παρακάτω αποδεικτικά μέσα (Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016) και σύμφωνα με την τιθέμενη στο άρθρο 22Δ απαίτηση. β1) Αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του εργολήπτη ή των διευθυντικών και λοιπών στελεχών της επιχείρησης για τα οποία (λοιπά στελέχη) θα δηλώνεται η θέση τους στον οικονομικό φορέα. β2) Κατάλογος των εργασιών που εκτελέσθηκαν την τελευταία πενταετία με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του φορέα ανάθεσης. Ο κατάλογος θα συνοδεύεται επί ποινή αποκλεισμού από βεβαιώσεις /πιστοποιητικά του φορέα ανάθεσης περί ορθής εκτέλεσης και ολοκλήρωσης των σημαντικότερων εργασιών. (γ) Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, μπορούν να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 83 ν. 4412/2016 και στην παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου. (δ) Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς που δεν είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμούς πιστοποίησης κατά τα ανωτέρω, υποβάλλουν

ως δικαιολογητικά τα αναφερόμενα παραπάνω -στις παρ. (β1) και (β2)- αποδεικτικά μέσα (Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016).

19. Επειδή, στο άρθρο 25 («Υπεργολαβία») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 34-35), ορίζεται ότι: «25.1 Ο προσφέρων οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. 25.2 Η τήρηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν 4412/2016 από υπεργολάβους δεν αίρει την ευθύνη του κυρίου αναδόχου.

25.3 ΔΕΝ προβλέπεται η καταβολή από την αναθέτουσα αρχή, απευθείας στον υπεργολάβο της αμοιβής του για την εκτέλεση προμήθειας, υπηρεσίας ή έργου, δυνάμει σύμβασης υπεργολαβίας με τον ανάδοχο. 25.3 Η αναθέτουσα αρχή: α) επαληθεύει υποχρεωτικά τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22 Α της παρούσας για τους υπεργολάβους και ότι διαθέτουν τα αντίστοιχα προσόντα για την εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνουν, σύμφωνα με το άρθρο 165 του ν. 4412/2016, με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ). β) απαιτεί υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του και ότι δεν καλύπτει τα αντίστοιχα προσόντα για την εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνει σύμφωνα με το άρθρο 165 του ν. 4412/2016.».

20. Επειδή, στο Περιγραφικό Τιμολόγιο Εργασιών Έργων Οδοποιίας, που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της επίμαχης Διακήρυξης, ορίζεται ότι: «[...] Οι τιμές μονάδας του παρόντος Τιμολογίου αναφέρονται σε μονάδες πλήρως περαιωμένων εργασιών, όπως περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω, οι οποίες θα εκτελεστούν στην περιοχή του Έργου. Οι τιμές μονάδος περιλαμβάνουν όλες τις δαπάνες που αναφέρονται στην περιγραφή των εργασιών, καθώς και όσες απαιτούνται για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση των εργασιών, σύμφωνα και με τα λοιπά Τεύχη Δημοπράτησης. Καμιά αξίωση ή αμφισβήτηση δεν μπορεί να

θεμελιωθεί, ως προς το είδος και την απόδοση των μηχανημάτων, τις ειδικότητες και τον αριθμό του εργατοτεχνικού προσωπικού και την δυνατότητα χρησιμοποίησης ή μή μηχανικών μέσων, εκτός αν άλλως ορίζεται στα άρθρα του παρόντος. Σύμφωνα με τα παραπάνω, με τις τιμές μονάδος του παρόντος Τιμολογίου προκύπτει το προϋπολογιζόμενο άμεσο κόστος του Έργου, δηλαδή το συνολικό κόστος των επί μέρους εργασιών ή λειτουργιών, οι οποίες συνθέτουν το φυσικό αντικείμενο του Έργου. Στις τιμές μονάδος αυτές, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, περιλαμβάνονται τα κάτωθι: 1.1 Κάθε είδους επιβάρυνση των ενσωματωμένων υλικών από φόρους, τέλη, δασμούς, έξοδα εκτελωνισμού, ειδικούς φόρους κ.λπ., πλην του Φ.Π.Α. Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τα τέλη διοδίων των κάθε είδους μεταφορικών του μέσων. 1.2 Οι δαπάνες προμηθείας των πάσης φύσεως, ενσωματωμένων και μη, κυρίων και βοηθητικών υλικών, μεταφοράς τους στις θέσεις εκτέλεσης των εργασιών, αποθήκευσης, φύλαξης, επεξεργασίας τους (αν απαιτείται) και προσέγγισής τους, με τις απαιτούμενες φορτοεκφορτώσεις, τις ασφαλίσεις των μεταφορών, τις σταλίες των μεταφορικών μέσων και τις απαιτούμενες πλάγιες μεταφορές, εκτός των ειδικών περιπτώσεων, που η μεταφορά πληρώνεται ιδιαιτέρως με αντίστοιχα άρθρα του Τιμολογίου. Ομοίως οι δαπάνες για την φορτοεκφόρτωση και μεταφορά (με την σταλία μεταφορικών μέσων) των πλεοναζόντων ή/και ακατάλληλων προϊόντων εκσκαφών και λοιπών υλικών, σε κατάλληλους χώρους απόρριψης, λαμβανομένων υπόψη των ισχυόντων Περιβαλλοντικών Όρων, σύμφωνα με την Ε.Σ.Υ. και τους λοιπούς όρους δημοπράτησης. [...]

ΟΜΑΔΑ Α: ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΑ

ΥΠΟΟΜΑΔΑ Α1

Άρθρο Α-3.3.Ν ΙΣΟΠΕΔΩΣΗΣ ΜΕ ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΗΡΑ (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ-1310) Εργασία ισοπέδωσης και διαμόρφωσης επιφάνειας καταστρώματος οδού με η χωρίς οδόστρωμα. Τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο ισοπέδωσης. ΕΥΡΩ Ολογράφως: Ένα ευρώ και είκοσι λεπτά Αριθμητικά: 1,20€
Άρθρο Α-4.1 Διάνοιξη τάφρου σε έδαφος γαιώδες - ημιβραχώδες (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ-1212) Διάνοιξη τάφρου τριγωνικής διατομής, που

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

κατασκευάζεται μεμονωμένα και ανεξάρτητα από τις γενικές εκσκαφές της οδού, ή τραπεζοειδούς διατομής, και για τα τμήματά της πλάτους μικρότερου ή ίσου των 5,00 m, σε έδαφος γαιώδες ή ημιβραχώδες, περιλαμβανομένης και της αποξήλωσης ασφαλτοταπήτων, στρώσεων οδοστρωσίας, πλακοστρώσεων, καθαίρεσης συρματοκιβωτίων, μανδρότοιχων κλπ, που βρίσκονται εντός του εύρους της τάφρου, μετά της μεταφοράς των προϊόντων εκσκαφής σε οποιαδήποτε απόσταση. Εκτέλεση εργασιών σύμφωνα με την ΕΤΕΠ 08-01-01-00. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνονται: • η εκσκαφή με οποιαδήποτε μηχανικά μέσα, • η διαλογή των προϊόντων εκσκαφής, η φορτοεκφόρτωση και μεταφορά τους με σε οποιαδήποτε απόσταση, είτε για προσωρινή απόθεση είτε για απόρριψη, σε περίπτωση που κριθούν ακατάλληλα ή πλεονάζοντα, συμπεριλαμβανομένης της τυχόν εναπόθεσης ή των ενδιαμέσων φορτοεκφορτώσεων. • η μόρφωση των πρανών και του πυθμένα της τάφρου. Επιμέτρηση με λήψη αρχικών και τελικών διατομών και εντός των ορίων εκσκαφής των εγκεκριμένων συμβατικών σχεδίων, σύμφωνα με το πρωτόκολλο χαρακτηρισμού. Τιμή ανά κυβικό μέτρο ΕΥΡΩ Ολογράφως: Δύο ευρώ και εξήντα λεπτά Αριθμητικά: [2,60 €]

Άρθρο Α-14 ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΣΗ ΤΑΦΡΟΥ ΤΡΙΓΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΤΟΜΗΣ Ή ΤΑΦΡΟΥ ΕΡΕΙΣΜΑΤΟΣ, ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΕΔΑΦΟΣ (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ-1310) Καθαρισμός και μόρφωση πρανών και πυθμένα υφιστάμενης τάφρου τριγωνικής διατομής ή τάφρου ερείσματος, σε κάθε είδους έδαφος, με διαστάσεις και κλίσεις που καθορίζονται στη μελέτη, που θα εκτελεσθεί με μηχανικά μέσα ή/και εργαλεία χειρός, μετά της μεταφοράς των προϊόντων σε οποιαδήποτε απόσταση. Στην τιμή μονάδος περιλαμβάνονται: • η δαπάνη προσέγγισης και χρήσης μηχανικών μέσων, • η δαπάνη της εργασίας καθαρισμού της τάφρου και μόρφωσης των πρανών και του πυθμένα της ή του ερείσματος, • η δαπάνη φορτοεκφορτώσεων, σταλίας εξοπλισμού και μεταφοράς των παραγομένων προϊόντων σε οποιαδήποτε απόσταση. Το παρόν άρθρο έχει εφαρμογή και στις τάφρους τραπεζοειδούς διατομής με πλάτος πυθμένα έως 0,30 m. Τιμή ανά μέτρο μήκους ΕΥΡΩ Ολογράφως: ΕΞΗΝΤΑ ΠΕΝΤΕ ΛΕΠΤΑ Αριθμητικά: [0,65]

ΥΠΟΟΜΑΔΑ Α2 Α-14.Ν ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ –ΚΟΨΙΜΟ ΘΑΜΝΩΝ & ΔΕΝΔΡΩΝ ΣΕ ΕΡΕΙΣΜΑΤΑ, ΤΑΦΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΑΝΗ (Αναθεωρείται με το άρθρο 1310) Το άρθρο περιλαμβάνει τον πλήρη καθαρισμό βλάστησης, κοπή ξυλωδών φυτών και βάτων, πρανούς ή νησίδας. Στην δαπάνη περιλαμβάνεται η κοπή όλων των δένδρων, βάτων και ξυλωδών φυτών οποιασδήποτε διαμέτρου (συμπεριλαμβανομένων – ενδεικτικά και όχι περιοριστικά των σπάρτων, αύλανθος, νικοτιάνα κλπ), με τον τεμαχισμό τους σε μικρότερα τμήματα, που υφίστανται σε ερείσματα, σε τμήματα με υφιστάμενα στηθαία ασφαλείας (έμπροσθεν, όπισθεν και κάτω από αυτά), που καλύπτουν την ύπαρξη υφιστάμενης κατακόρυφης σήμανσης, σε τάφρους τριγωνικής διατομής και πρανή (ανάντη και κατάντη της διατομής της επαρχιακής οδού), σε κάθε είδους έδαφος, που θα εκτελεσθεί (σύμφωνα με την Π.Τ.Π. Χ1, την Π.Τ.Π. Τ 110 και τους λοιπούς όρους δημοπράτησης) με μηχανικά μέσα ή/και χειρωνακτικά όπου απαιτηθεί από τις τοπικές συνθήκες και σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.

Στην τιμή περιλαμβάνεται η δαπάνη: • Προσέγγισης, απομάκρυνσης και χρήση μηχανημάτων, μηχανικών μέσων και μεταφορικών μέσων. • Προσέγγισης και απομάκρυνσης και χρησιμοποίησης του εργατοτεχνικού προσωπικού. • Της πλήρους εργασίας για τον καθαρισμό βλάστησης, το κόψιμο θάμνων, βάτων και επικίνδυνων δένδρων των πρανών - σε εύρος ως έχει υποδειχθεί από την Υπηρεσία – καθώς και του πυθμένα της τάφρου ή του ερείσματος. • Της κοπής κλάδων δένδρων και θάμνων που εισέρχονται στο οδόστρωμα με γερανοφόρο όχημα ή χειρωνακτικά ή/και με φορητά μηχανήματα κοπής. • Φορτοεκφόρτωσης του μηχανολογικού εξοπλισμού με οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο καθώς και της μεταφοράς σε οποιαδήποτε χιλιομετρική απόσταση. • Συγκέντρωσης, συλλογής των προϊόντων καθαρισμού χειρωνακτικά από εργατοτεχνικό προσωπικό ή με μηχανικά μέσα, εναποθέσεως σε τελικές ή ενδιάμεσες θέσεις, φόρτωσης αυτών, επαναφόρτωσης των τυχόν προσωρινών αποθέσεων μεταφορών και εκφόρτωσης στις τελικές και τυχόν ενδιάμεσες θέσεις απόρριψης σε οποιαδήποτε απόσταση και με οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο, όλων των παραπάνω εκτελουμένων είτε χειρωνακτικά είτε με τα

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

απαραίτητα πάσης φύσεως μηχανήματα, μηχανικά μέσα και εργαλεία. • Σταλιών όλων των φορτοεκφορτώσεων. • Καθώς και άλλη δαπάνη για την εκτέλεση της εργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα τεύχη δημοπράτησης καθώς και τις επιτόπου συνθήκες, η οποία θα γίνει είτε μηχανικά (ενδεικτικά αναφέρεται και όχι περιοριστικά η χρήση αυτοκινούμενου μηχανήματος χαρακτηρισμένου ως μηχανήμα έργου χορτοκοπτικό), είτε χειρωνακτικά από εργατοτεχνικό προσωπικό είτε και με φορητά χορτοκοπτικά και άλλα φορητά μηχανήματα κοπής και εργαλεία στα σημεία όπου δεν είναι εφικτό να χρησιμοποιηθεί το μηχανήμα έργου. Στη δαπάνη αυτή δεν περιλαμβάνεται η δαπάνη εκσκαφής του αντίστοιχου ορύγματος, μόρφωσης και καθαρισμού τάφρων εντός ή στη συνέχεια της διατομής οδού που κατασκευάζεται με την υπόψη εργολαβία, που πληρώνεται με άλλα άρθρα του παρόντος Τιμολογίου. Στην κατηγορία των τάφρων τριγωνικής διατομής περιλαμβάνονται και οι τάφροι τραπεζοειδούς διατομής. Τιμή ανά στρέμμα πλήρους κοπής, καθαρισμού και απομάκρυνσης (απόρριψη σε χώρους που επιτρέπεται και σε οποιαδήποτε απόσταση) βλάστησης, ξυλωδών φυτών (ανεξαρτήτου διαμέτρου), θάμνων και επικίνδυνων δένδρων (ερείσματος, τάφρου και πρανών) σε κάθε είδους έδαφος, με τις δαπάνες του απαιτούμενου εργατοτεχνικού προσωπικού, μηχανημάτων και εργαλείων για την εκτέλεση των εργασιών. Τιμή ανά στρέμμα. ΕΥΡΩ Ολογράφως: Εκατόν εβδομήντα ευρώ Αριθμητικά: 170,00 €».

21. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣτΕ 3703/2010, ΣτΕ 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005, 31/2003 κλπ), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣτΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Άλλωστε, η αρχή της

δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής, αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C-19/00 Siac Construction Ltd, σκέψεις 34 και 44· ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54).

22. Επειδή, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων σε δημόσιο διαγωνισμό οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SPA και Mantovani, σκέψη 76 • ΔΕΕ Απόφαση Αριθμός απόφασης: 93/2019 24 της 14.02.2008, Υπόθεση C-450/06, Varec SA κατά État belge, σκέψη 35 • ΔΕΕ Απόφαση της 21.02.2008, Υπόθεση C-412/04, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 2 • ΔΕΕ Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07 Assitur Srl, σκέψεις 25 και 26 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, Υπόθεση C-549/10, Tomra Systems ASA, Tomra Europe AS κλπ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκέψεις 17 και επομ.). 30. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 25 και ΔΕΕ Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovenko κλπ, σκέψη 25 και περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν, εάν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 27). Περαιτέρω, η ρητή παραπομπή της Διακήρυξης σε συγκεκριμένες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, τις καθιστά τμήμα του νομικού πλαισίου που διέπει τη διαγωνιστική διαδικασία, το οποίο δεσμεύει, κατά τα ανωτέρω,

τόσο τη Διοίκηση όσο και τους υποψηφίους αναδόχους που συμμετέχουν σε αυτήν (ΕΛΣυν 1434/2017). Υπό την έννοια αυτή, σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της Διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαϊκού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο Διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

23. Επειδή, οι προσφέροντες πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισεως, τόσο κατά τον χρόνο που ετοιμάζουν τις προσφορές τους, όσο και κατά τον χρόνο που αυτές αποτιμώνται από την αναθέτουσα αρχή (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54 • ΔΕΕ, Απόφαση της 18.11.1999, Υπόθεση C-275/98, Unitron Scandinavia A/S, σκέψη Αριθμός απόφασης: 93/2019 25 31• ΔΕΕ, Απόφαση της 7.12.2000, Υπόθεση C-324/98, Telaustria Verlags GmbH, σκέψη 61 • ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C286/99, Impresa Lombardini SpA, σκέψη 37 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.06.2003, Υπόθεση C-315/01, GAT, σκέψη 73 • ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45 • ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C213/07, Μηχανική, σκέψη 45 • ΔΕΕ, Απόφαση της 12.03.2015, C-538/13, eVigilo, σκέψη 33 • ΔΕΕ, Απόφαση της 06.11.2014, Υπόθεση C-42/13, Cartiera dell'Adda, σκέψη 44 • ΔΕΕ Απόφαση της 24.05.2016, Υπόθεση C-396/14, MT Højgaard A/S, Züblin A/S, σκέψη 37 κλπ).

24. Επειδή, η διαδικασία πρόσκλησης του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, για την παροχή διευκρινίσεων, συντάσσεται σύμφωνα με τις αρχές της παρ. 1 του άρθρου 18 («Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων») του ως άνω Νόμου και πρέπει να απευθύνεται επί ίσοις όροις σε όλους τους συμμετέχοντες που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση (οι προσφορές

τους χαρακτηρίστηκαν ως ασυνήθιστα χαμηλές και απαιτούν την παροχή Αριθμός απόφασης: 93/2019 28 εξηγήσεων). Περαιτέρω, η πρόσκληση πρέπει να αφορά όλα τα σημεία της Προσφοράς, από τα οποία η αναθέτουσα αρχή τη χαρακτηρίζει ως «ασυνήθιστα χαμηλή», απαιτούσα την παροχή εξηγήσεων. Συνεπώς, οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να απορρίψουν (εκ των υστέρων) οικονομική προσφορά, λόγω ενδεχόμενης ασάφειας του ποσού της, εάν το συγκεκριμένο (ασυνήθιστα χαμηλό) τμήμα της Προσφοράς της, δεν αποτέλεσε αντικείμενο της εν λόγω πρόσκλησης. Απόκειται στην αναθέτουσα αρχή να διατυπώσει με σαφήνεια την πρόσκληση που απευθύνει στους οικονομικούς φορείς, προκειμένου να τους παράσχει τη δυνατότητα να αποδείξουν κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή τη σοβαρότητα των προσφορών τους (ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10 SAG ELV Slovensko as, σκέψη 31). Επισημαίνεται ότι η αναθέτουσα αρχή: α) πρέπει να εξετάσει όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, ακόμη και αυτά που δεν εμπίπτουν στην παρ. 2 του άρθρου 88 του Ν. 4412/2018 και β) μπορεί να απορρίψει Προσφορά, μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται.

25. Επειδή, η έννοια «ασυνήθιστη χαμηλή προσφορά» δεν ορίζεται στις διατάξεις του Ν. 4412/2016 αλλά ούτε και στο προϊσχύον νομικό πλαίσιο περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Ωστόσο, έχει κριθεί ότι το ασυνήθιστα χαμηλό της Προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη σύνθεση της Προσφοράς και με τη φύση της επίμαχης παροχής (απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, Agriconsulting Europe κατά Επιτροπής, T-570/13, EU:T:2016:40, σκέψη 55 και απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.83). Ειδικότερα, η έννοια περί «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δύναται να καθορίζεται με αναφορά στην υπό ανάθεση σύμβαση, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες αυτής, αλλά και στο εάν τα οικονομικά στοιχεία του προσφέροντος την εμφανιζόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά οικονομικού φορέα, αναφερόμενα με

συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην εν λόγω έννοια (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 866/2008 και ΔΕΦΑΘ 217/2013 αναφορικά με την ερμηνεία της οικείας έννοιας υπό το προϊσχύον καθεστώς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων). Επομένως, αποδεικνύεται ειδικώς και ορισμένως με την προσκόμιση στοιχείων, μεταξύ άλλων και προσφορών με έκπτωση, σε παρόμοιους διεξαχθέντες διαγωνισμούς (89/2008 Πράξη Ελεγκτικού Συνεδρίου).

26. Επειδή περαιτέρω έχει κριθεί νομολογιακά, αναφορικά με την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει την αξιοπιστία μιας Προσφοράς, ότι απορρέει από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών ως προς αυτήν, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ το οποίο ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016, έχει ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή. Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αρμόδια Επιτροπή αξιολογήσεως να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της Προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια Προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται [βλ., επ' αυτού, αναφορικά με εννοιολογικά ταυτόσημες διατάξεις με αυτές του άρθρου 69 της Οδηγίας 2014/24 τις Αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T 392/15, σκ. 85, της 6ης Ιουλίου 2005, TQ3 Travel Solutions Belgium κατά Επιτροπής, T-148/04, σκέψεις 49 και 50· της 11ης Μαΐου 2010, PC-Ware Information Technologies κατά Επιτροπής, T-121/08, σκέψη 72· της 5ης Νοεμβρίου 2014, Computer Resources International (Luxembourg) κατά Επιτροπής, T-422/11, EU:T:2014:927, σκέψη 57, και της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, European Dynamics Luxembourg και Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, T-698/14, μη δημοσιευθείσα, σκέψη 59].

Αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία μιας Προσφοράς μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει αβεβαιότητα ως προς, αφενός, το κατά πόσον ορισμένη Προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημία, και, αφετέρου, το κατά πόσον στην προσφερόμενη τιμή ενσωματώνονται όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της Προσφοράς (Απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2015, Secolux κατά Επιτροπής, Υπόθεση T-90/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62).

27. Επειδή, κατά την ήδη διαμορφωθείσα νομολογία της Αρχής, έχει κριθεί ότι: «[...] η διάταξη του άρθρου 88 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, ιδρύει διακριτική εκτιμητική και αξιολογική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, όπως, συνεκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή της και της προσκομίζει ο προσφέρων, τελικώς κρίνει το δικαιολογημένο της χαμηλής προσφοράς του. Η παραπάνω αξιολόγηση, προφανώς πρέπει να λαμβάνει χώρα με βάση αποκλειστικά τα ανά περίπτωση προκύπτοντα στοιχεία, ενώ οι όποιες γενικές κρίσεις περί της οικείας αγοράς και είδους προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου, στοιχεία περί του συνήθους ποσοστού έκπτωσης στην οικεία αγορά και στοιχεία περί πρότερων αντιστοίχων συμβάσεων της ίδιας της αναθέτουσας αρχής με τον ίδιο προσφέροντα, του ίδιου του προσφέροντος με άλλες αναθέτουσες αρχές ή άλλων αναθετουσών αρχών με άλλους προσφέροντες, δύνανται μεν να ληφθούν υπόψη, πλην όμως, πάντοτε σε συνάρτηση με τα περιπτωσιολογικά στοιχεία της συγκεκριμένης υπόθεσης». Η ανωτέρω διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής δεν είναι ανέλεγκτη, αλλά υπάγεται στον έλεγχο της Α.Ε.Π.Π. ως προς την εκ μέρους της τήρηση των όρων διεξαγωγής και των ληπτέων υπόψη στοιχείων, που η οικεία διάταξη, ως και η γενική αρχή της ίσης μεταχείρισης, καθιερώνουν για τη σχετική αξιολογική διαδικασία και την τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της (ΔΕΦΑΘ Ασφ. 312/2015, ΕΛΣυν Τμ. VI 2090, 584/2011, 1382, 2653, 3016/2012, 950/2014,

2998/2014, 157/2016 κλπ). Περαιτέρω, σε κάθε περίπτωση, η οικεία Απόφαση (της αναθέτουσας αρχής) περί αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, δια της οποίας ενσωματώνεται και σκέλος περί της αποδοχής ή απόρριψης «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς», κατόπιν των υποχρεωτικών εξηγήσεων του προσφέροντος, θα πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη σε σχέση, τόσο με όσα ο προσφέρων επικαλέστηκε και προσκόμισε με τις εξηγήσεις του, όσο και με όσα έπρεπε να αποδειχθούν και δεν αποδείχθηκαν. Εξάλλου, ο τυχόν δικαιολογημένος χαρακτήρας μιας ιδιαίτερα χαμηλής προσφοράς θα αποβεί προς όφελος της αναθέτουσας αρχής με την ανάληψη της οικείας σύμβασης σε χαμηλό τίμημα. (βλ. υπ' αριθμ. 27/2018 Απόφαση (πρώην) του Κλιμακίου της Α.Ε.Π.Π, σκέψη 6).

28. Επειδή, ομοίως, το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες Προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των Προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες Προσφορές. (βλ. συνεκδικασθείσες Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani (2001) Συλλογή I-9233 σκέψη 55).

29. Επειδή, περαιτέρω, η δικαιολόγηση αυτής της δυνατότητας εκτίμησης των αναθετουσών αρχών, δεν συνεπάγεται την απεριόριστη άσκηση διακριτικής ευχέρειας κατά την εκτίμηση, αλλά και την ενδεχόμενη απόρριψη των «ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών» και οι Αποφάσεις τους θα πρέπει να καθοδηγούνται από τις γενικές αρχές των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και της ΣΛΕΕ και να τηρούν τις γενικές αρχές δικαίου και ιδίως την αρχή της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Ειδικότερα, στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του Ν. 4412/2016 (ομοίως, άρθρο 18 της

Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να καθοδηγούνται και από την αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Εξάλλου, ακόμη και ελλείψει χαρακτηριστικών που δημιουργούν διακρίσεις, η αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει πρόσθετους περιορισμούς στην ικανότητα της αναθέτουσας αρχής να δέχεται «ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές», εμποδίζοντάς την να το πράξει, εάν η αποδοχή της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δημιουργεί ή ενισχύει στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά (βλ. Απόφαση υπ' αριθμ. 93/2019 Απόφαση 7^{ου} Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., σκέψη 39).

30. Επειδή, όπως έχει νομολογιακά κριθεί, στην οικονομική προσφορά πρέπει να ενσωματώνεται ένα εύλογο και όχι μηδαμινό ποσοστό του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών, των αναλώσιμων, του εργολαβικού κέρδους και των νόμιμων κρατήσεων, ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής σύμβασης (Αποφάσεις ΕΑ 675/2002, 272/2008, 1257, 1262, 1297 και 1299/2009, 970/2010, 328/2013, 108/2014 κλπ). Επειδή, η υποβολή «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να πλήξει την επί ίσοις όροις συμμετοχή των ενδιαφερομένων στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου, που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος.

31. Επειδή, αιτιολογία είναι γενικά η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και την ερμηνεία της, η διαπίστωση ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης.

Σύμφωνα δε με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣτΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους, καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη Απόφαση θα ήταν αναιτιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμ. 2, 13η έκδ., αριθμ. 516- 518).

32. Επειδή, η αιτιολογία των αναθετουσών αρχών ως προς την αποδοχή μιας «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς», δε δύναται να συνίσταται στην απλή διαπίστωση ότι ο προσδιορισμός εύλογου διοικητικού κόστους και εργολαβικού

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

κέρδους για την παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών, ανάγεται στον τρόπο ασκήσεως της επιχειρηματικής δραστηριότητας του προσφέροντος, ο οποίος διαμόρφωσε την οικονομική προσφορά του κατά την ελεύθερη κρίση του, αναλαμβάνοντας και το βάρος του επιχειρηματικού κινδύνου κατά τη διαμόρφωση της τιμής της προσφοράς του (ΔΕΦΑΘ 873/2012). Και τούτο, για τον απλούστατο λόγο, ότι η απαίτηση του νόμου για οικονομική προσφορά με πρόβλεψη εύλογου ποσοστού διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων και εργολαβικού οφέλους, αποβλέπει στο να μη τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως, στη σύναψη της οποίας κατατείνει ο διαγωνισμός (βλ. υπ' αριθμ. 336/2018 Απόφαση (πρώην) 1ου Κλιμακίου της Α.Ε.Π.Π, σκέψη 61, εισηγήτρια: Ι. Θεμελή).

33. Επειδή, στην υπ' αριθμ. 47/2020 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «*Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα συμμετεχόντων στο διαγωνισμό του έργου «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Ν. ... (σε συνέχεια π.κ 2013ΕΠ 00100014) ΥΠΟΕΡΓΟ: Προληπτικές - προκατασταλτικές εργασίες καθαρισμού - αποψίλωσης ερεισμάτων και πρανών οδικού δικτύου αρμοδιότητας Π.Ε Ηλείας» ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ: 1.500.000,00 € (με ΦΠΑ), κατά σειρά μειοδοσίας, διαπιστώνεται ότι οι προσφορές των Αθανασίου Γκουλιούμη του Κων/νου με μέση έκπτωση 74,19 %, ... Ι.Κ.Ε με μέση έκπτωση 68,19% και ... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με δ.τ. ... ΑΤΕ με μέση έκπτωση 57,58 % φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, τόσο για την φύση όσο και για τις απαιτήσεις του έργου.*

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΜΕΙΟΔΟΣΙΑΣ

A/A	A/A καταθ.	Επωνυμία Προσφέροντα	Ποσοστό
1	136428	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΟΥΑΙΟΥΜΗΣ ΤΟΥ	74,19
2	136451	... Ι.Κ.Ε.	68,19
3	135041	... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με δ.τ. ...	57,58

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

4	136313	ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΙ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΝΙΚΙΑ ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΥΑΟΙ...	47,22
5	136317	"Β. ΒΑΣΤΑΡΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ	39,19
6	136402	ΣΑΚΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΑΑΟΥ	32,00
7	136366	ΜΠΑΡΟΥΝΗ ΑΓΓΕΑΙΚΗ	30,64

• Περαιτέρω, στο συμπροσβαλλόμενο, από 11.05.2020 Πρακτικό Ι-α της Επιτροπής, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «[...] και κλήθηκαν οι τρεις πρώτοι μειοδότες ήτοι, ο οικονομικός φορέας «ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ... ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ» , «... Ι.Κ.Ε.» και «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με δ.τ. «... ΑΤΕ» να δικαιολογήσουν τις προσφορές τους, προσκομίζοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με τα άρθρα 88 & 89 του Ν.4412/2016 εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της ως άνω απόφασης.

1) Η παραπάνω απόφαση κοινοποιήθηκε με το από αριθμ. 30234/336/3-2-2020 ηλεκτρονικό μήνυμα μέσα από το μενού «Επικοινωνία» της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ στις 3-2-20 και ώρα 08:47:13.

2) Ο πρώτος μειοδότης ήτοι ο οικονομικός φορέας «ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ... ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ» δεν κατέθεσε αιτιολόγηση .

3) Την αιτιολόγηση των προσφορών τους που υπέβαλαν εμπροθέσμως ο δεύτερος μειοδότης ήτοι ο οικονομικός φορέας «... Ι.Κ.Ε.» και ο τρίτος μειοδότης ήτοι ο οικονομικός φορέας «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με δ.τ. «... ΑΤΕ». Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. στις 12-2-20 και ώρα 12:56:11, καθώς και με φυσικό φάκελο στο πρωτόκολλο της Υπηρεσίας με αριθ. πρωτ. 43374/491/13-2-20 ο δεύτερος μειοδότης και 13-2-20 και ώρα 13:38:27 καθώς και με φυσικό φάκελο στο πρωτόκολλο της Υπηρεσίας με αριθ. πρωτ. 45534/535/14-2-20 ο τρίτος μειοδότης. [...]

«... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με δ.τ. «... ΑΤΕ»

Υπέβαλε αιτιολόγηση στην οποία:

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

> Εμπειρέχονται πληροφορίες για την εμπειρία του, τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης του για το έργο και δηλώνει ότι διατηρεί γραφείο με τεχνικό προσωπικό. Η επιτροπή διαπίστωσε ότι:

> Τα οικονομικά δεδομένα της κατασκευής παρουσιάζουν συνέπεια σε σχέση με την Οικονομική Προσφορά του προσφέροντα.

> Το κόστος των εργασιών που αναφέρονται στον πίνακα δαπάνης εργασιών που υποβλήθηκε από τον οικονομικό φορέα, ανέρχεται στο ποσό των 375.111,68€. Το κόστος αυτό αφορά στην εκτέλεση των εργασιών, όπως αυτές έχουν προμετρηθεί και εμφανίζονται στον προϋπολογισμό του έργου και εμφανίζεται ένα αιτιολογημένο ποσοστό κέρδους.

> Η προσφορά που υπεβλήθη με Γ.Ε & Ο.Ε είναι ποσού 445.143.20 € δηλαδή παρουσιάζεται ποσοστό κέρδος 49.722,38 €.

> Στην αιτιολόγηση αναφέρονται προσφορές για την εργασία και την μίσθωση όλων των μηχανημάτων για την εκτέλεση των εργασιών.

> Λαμβάνοντας υπ' όψη όλα τα ανωτέρω, καθώς και όλα τα στοιχεία επεξηγήσεων και αποδεικτικών συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που θέτει η ισχύουσα νομοθεσία, τα οποία υποβλήθηκαν από τους προσφέροντες, η Επιτροπή Διαγωνισμού κρίνει ικανοποιητική την αιτιολόγηση της χαρακτηρισμένης ως «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» του οικονομικού φορέα «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με δ.τ. «... ΑΤΕ»

Κατόπιν των ανωτέρω η Επιτροπή Διαγωνισμού, εισηγείται ομόφωνα,

Α. την απόρριψη του πρώτου οικονομικού φορέα κατά σειρά μειοδοσίας «ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ... ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ» ο οποίος δεν κατέθεσε αιτιολόγηση.

Β. την απόρριψη του δεύτερου οικονομικού φορέα κατά τα σειρά μειοδοσίας την εταιρεία «... Ι.Κ.Ε.» ως ανεπαρκής.

Γ. την αποδοχή της προσφοράς του οικονομικού φορέα που κατέθεσε πλήρη αιτιολόγηση της «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με δ.τ. «... ΑΤΕ» η οποία κρίθηκε ικανοποιητική. [...]».

• Τέλος, με την προσβαλλόμενη Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής εγκρίθηκε ομόφωνα το Πρακτικό Ι-α και αποφασίσθηκε η ανάδειξη του οικονομικού φορέα «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» ως προσωρινού

μειοδότη, με οικονομική προσφορά 445.143,20€, χωρίς απρόβλεπτα, αναθεώρηση και ΦΠΑ, ήτοι, με ποσοστό μέσης έκπτωσης 57,58%

34. Επειδή, στο ηλεκτρονικό αρχείο: «αιτιολόγηση προσφοράς_sigmed.pdf» που υπέβαλε η καθής η Προσφυγή (προσωρινός μειοδότης) στις 12.02.2020, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «...Για την απόδειξη των ανωτέρω συνυποβάλλουμε με την παρούσα όλες τις Πιστοποιήσεις συμμόρφωσης με Διεθνή Πρότυπα Διασφάλισης Ποιότητας της ... ΑΤΕ.

Η παρούσα Αιτιολόγηση Προσφοράς αποτελείται από:

- Την παρούσα Τεχνική Έκθεση
- Τον Προϋπολογισμό Μελέτης
- Τον Προϋπολογισμό Προσφοράς
- Τον Συγκεντρωτικό Πίνακα Κερδοφορίας του Έργου (ΠΙΝΑΚΑΣ 1)
- Τα Γενικά Έξοδα του Έργου (ΕΜΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ)
- Τον Προϋπολογισμό Άμεσου Κόστους Εργασιών
- Τον Προϋπολογισμό Μελέτης - Υπολογισμός Εργατικής Δαπάνης Έργου
- Το Παράρτημα

Το Παράρτημα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. Πιστοποιητικά Συμμόρφωσης με Διεθνή Πρότυπα της ... ΑΤΕ

B. Προσφορές Υπεργολάβων με τις άδειες Κυκλοφορίας των μηχανημάτων και φορτηγών που θα χρησιμοποιηθούν στο έργο. [...]

Γ. ΕΜΠΕΙΡΙΑ - ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η "... ΑΤΕ" έχει μακρόχρονη παρουσία στα Δημόσια έργα με μεγάλη εμπειρία και σε έργα οδοποιίας. Τα στελέχη, το εργατοτεχνικό προσωπικό της και οι συνεργάτες της, διαθέτουν εμπειρία από αντίστοιχα έργα οδοποιίας. Ο συνδυασμός εμπειρίας, κατάλληλης οργανωτικής δομής επιτρέπει στην εταιρεία μας να κατασκευάζει με ταχύτητα και οικονομία έργα υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών. [...]

ΣΧΕΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ του ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ της ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Ο υπολογισμός του κόστους του έργου βασίζεται στις παραδοχές και τους υπολογισμούς που κάνει κάθε Οικονομικός Φορέας σχετικά με τον βασικό

προγραμματισμό, χρονικό αλλά και οργανωτικό, που θα ακολουθήσει. Μετά την υπογραφή της σύμβασης και σε συνεννόηση με την Υπηρεσία θα υλοποιηθεί ο προγραμματισμός του έργου, θα γίνουν οι αιτήσεις για την χορήγηση των απαιτούμενων αδειών από τους αρμόδιους φορείς (Δήμους, ΚΤΕΛ, Τροχαία κλπ) και η έναρξη των εργασιών κατασκευής του έργου θα γίνει μετά την έκδοση των σχετικών αδειών εφόσον απαιτούνται. Σε συνεννόηση με την Υπηρεσία θα καταρτιστεί το χρονοδιάγραμμα του έργου και θα γίνει ο προγραμματισμός των εργασιών. Για την σωστή και αποτελεσματική εκτέλεση του Έργου, η Εταιρεία θα δημιουργήσει την κατάλληλη οργανωτική δομή για την εκτέλεση του έργου σύμφωνα με τα οριζόμενα στα Συμβατικά τεύχη και τις ειδικές απαιτήσεις του έργου. Τα στελέχη που θα απασχοληθούν στο έργο είναι Μηχανικοί Τεχνολογικής και Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με μακρά εμπειρία στην διοίκηση Δημόσιων Έργων και τα αναλυτικά βιογραφικά σημειώματά τους τηρούνται στα γραφεία της εταιρείας και είναι διαθέσιμα σε περίπτωση που ζητηθούν. [...]

Οι εργασίες θα εκτελούνται σε τρία μέτωπα εργασίας ή περισσότερα ταυτόχρονα εφόσον απαιτηθεί από την Υπηρεσία και επιβάλλεται από τον χρονικό προγραμματισμό. Συγκεκριμένα:

A) το πρώτο μέτωπο αφορά το συνεργείο ισοπεδωτήρα και αποτελείται από ένα ισοπεδωτήρα και ένα (1) εργάτη, το οποίο έχει απόδοση 600m² την ώρα για εργασίες ισοπέδωσης που αντιστοιχεί σε 600m²/h x 8h = 4.800m²/ΗΜΕΡΑ (8ώρες απασχόλησης) ήτοι συνολικές ημέρες 250.000/4.800= 52 Ημέρες. Επίσης, το ίδιο συνεργείο ενισχυμένο με φορητό, φορτωτή και δύο εργάτες για τον καθαρισμό και την μόρφωση τάφρων, έχει απόδοση 2.500MM/h, ήτοι 2.500 x 8 = 20.000 MM/ΗΜΕΡΑ, με συνολικό χρόνο απασχόλησης 320.000/20.000 = 16 Ημέρες.

B) Το δεύτερο μέτωπο αφορά το συνεργείο διάνοιξης τάφρων και αποτελείται από ένα εκσκαφέα, φορητό, ένα φορητό και δύο εργάτες με ωριαία απόδοση 85m³ ήτοι 85x8 = 680m³/Ημέρα και συνολικό χρόνο απασχόλησης 80.000/680 = 118 Ημέρες.

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

Γ) Το τρίτο μέτωπο αφορά δύο συνεργεία καθαρισμού βλάστησης και κόψιμο θάμνων και δένδρων που αποτελούνται από δύο τρακτέρ χορτοκοπτικά με αναρτώμενο καταστροφέα, ένα φορηγό καλάθοφόρο, έξι εργάτες, αλυσοπρίονα, κονταροπρίονα, χορτοκοπτικό πλάτης, με απόδοση 750m²/h ήτοι $2 \times (750 \times 8) = 12.000 \text{ m}^2$, δηλαδή 12 στρέμματα ανά ημέρα. Συνολικός χρόνος απασχόλησης $1.020 / 12 = 85$ Ημέρες. Ανεξάρτητα από την διαδοχή ή το συνδυασμό των μετώπων εργασίας που θα επιλεγεί, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Επίβλεψης, ο υπολογισμός του κόστους τους γίνεται αναλυτικά με την σειρά των άρθρων όπως εμφανίζονται στην μελέτη. Οι παραδοχές για την απόδοση των συνεργείων βασίζεται σε πραγματικές αποδόσεις των συνεργείων στο παρελθόν σε αντίστοιχες εργασίες κατασκευής. Στην έντεχνη και ταχύρρυθμη εκτέλεση των εργασιών αυτών τονίζουμε την σημασία της προεργασίας, του συντονισμού και της επίβλεψης των συνεργείων από έμπειρο μηχανικό που ανήκει στην στελέχωση της εταιρείας. [...]

• Περαιτέρω, στον «Προϋπολογισμό Προσφοράς», που περιλαμβάνεται στις ανωτέρω επεξηγήσεις αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα κάτωθι:

ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ 1:		716.000,00
ΠΡΟΣΦΕΡΩΜΕΝΗ ΕΚΠΤΩΣΗ :	57%	408.120,00
ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ 1:		307.880,00
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ 2 :		173.400,00
ΠΡΟΣΦΕΡΩΜΕΝΗ ΕΚΠΤΩΣΗ :	60%	104.040,00
ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ 2 :		69.360,00
	ΣΥΝΟΛΟ 1:	377.240,00
	Γ.Ε. & Ε.Ο. 18%:	67.903,20
	ΣΥΝΟΛΟ 2 :	445.143,20
	ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ 15% :	66.771,48
	ΣΥΝΟΛΟ 3 :	511.914,68
	ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ:	1.171,48
	ΣΥΝΟΛΟ 4 :	513.086,16
	Φ.Π.Α. 24% :	123.140,68
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ :	636.226,84

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

Στη συνέχεια, παρατίθεται ο ΠΙΝΑΚΑΣ 1 («ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΑΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ») ως εξής:

A/A	ΕΙΔΟΣ	
1	ΕΜΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ (Α. ΣΤΑΘΕΡΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ Β. ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΗΡΤΗΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ ΕΡΓΟΥ)	54.811,68
2	ΑΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	320.300,00
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ:	375.111,68
	ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ:	445.143,20
	ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ:	70.031,52
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ:	15,73%
	ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ 29% :	-20.309,14
	ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ ΕΡΓΟΥ:	49.722,38
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΕΡΔΟΥΣ:	11,17%

Παρατηρήσεις:

Στον παραπάνω Πίνακα καταδεικνύεται ότι μέσα από τον αναλυτικό υπολογισμό του Έμμεσου και του Άμεσου κόστους για το εν λόγω έργο, προκύπτει ότι η εταιρεία ... ΑΤΕ θα έχει μικτή κερδοφορία της τάξης του 15,73% συγκρίνοντας την Προσφορά που κατατέθηκε στον Διαγωνισμό με τον Υπολογισμό του συνολικού Κόστους κατασκευής. Η δε καθαρή κερδοφορία του έργου εκτιμάται στο 11,17% ή ποσό 49.722,38€ περίπου, το οποίο θεωρείται εύλογο κέρδος.»

Στη συνέχεια της αιτιολόγησης της Προσφοράς της, η καθής η Προσφυγή παραθέτει τα «Γενικά σταθερά έξοδα του έργου» (35.102,89 €) και το «Σύνολο των Γενικών Εξόδων» (54.811,68 €), που συνίστανται στα κάτωθι: Κρατήσεις υπέρ τρίτων, εγγυητικές επιστολές, Ασφάλιση του έργου, ΕΦΚΑ-ΙΚΑ έργου, Δαπάνες προσυμβατικού σταδίου [Εγκύκλιος 9 (25/4/2017)], Προσωπικό γενικής επιστάσεως και διοίκησης του έργου, Νομική υποστήριξη, λειτουργία μηχανημάτων γενικής χρήσης (π.χ γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού κλπ), συντήρηση του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο κλπ.

Επίσης, παρατίθεται Πίνακας «ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΑΜΕΣΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ», ως εξής:

Αριθ. Τιμολ.	Σύντομη περιγραφή αντικειμένου	Μον.	Τιμή Κόστους	Ποσότητα	Μερική Δαπάνη Κόστους	Ολική Δαπάνη Κόστους
--------------	--------------------------------	------	--------------	----------	-----------------------	----------------------

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

	ΟΜΑΔΑ Α: ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΑ					
	ΥΠΟΟΜΑΔΑ 1					
A-3.3.N	ΙΣΟΠΕΔΩΣΗ ΜΕ ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΗΡΑ	m2	0,12	250.000,00	30.000,00	
A-4.1	ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΤΑΦΡΟΥ ΣΕ ΕΔΑΦΟΣ ΓΑΙΩΔΕΣ / ΗΜΙΒΡΑΧΩΔΕΣ	m3	1,80	80.000,00	144.000,00	
A-14	ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΣΗ ΤΑΦΡΟΥ ΤΡΙΓΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΤΟΜΗΣ ή ΤΑΦΡΟΥ ΕΡΕΙΣΜΑΤΟΣ, ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΕΔΑΦΟΣ	mm	0,25	320.000,00	80.000,00	
				ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ 1 :		254.000,00
	ΥΠΟΟΜΑΔΑ 2					
A-14.N	ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ-ΚΟΨΙΜΟ ΘΑΜΝΩΝ & ΔΕΝΔΡΩΝ ΣΕ ΕΡΕΙΣΜΑΤΑ, ΤΑΦΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΑΝΗ	στρ.	65,00	1.020,00	66.300,00	
				ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ 2 :		66.300,00
				ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ :		320.300,00

καθώς και Πίνακας «ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣ - ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ». Τέλος, στο Παράρτημα Α των επίμαχων επεξηγήσεων περιλαμβάνονται τα Πιστοποιητικά συμμόρφωσης, ενώ στο Παράρτημα Β περιλαμβάνονται οι οικονομικές προσφορές των υπεργολάβων με τον μηχανολογικό εξοπλισμό τους.

35. Επειδή, στο με αρ. πρωτ. οικ. 187712/2825/27.07.2020 έγγραφο Απόψεων που απέστειλε η οικεία αναθέτουσα αρχή (ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ, Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε. ...) στην Αρχή σε σχέση με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή, αναφέρει (μετά την παράθεση ενός σύντομου ιστορικού της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας), τα κάτωθι:

- 1^{ος} λόγος Προσφυγής: ελλιπής συμπλήρωση του Ε.Ε.Ε.Σ ως προς τους υπεργολάβους

«Στη διακήρυξη του έργου και συγκεκριμένα στα άρθρα 22.Δ και 23.6 που αφορούν την Τεχνική και Επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων προσφερόντων οικονομικών φορέων, αυτή αποδεικνύεται αποκλειστικά και μόνο από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ, και ειδικότερα στην κατηγορία Οδοποιίας στην 2η τάξη και άνω (άρθρο 23.4). Δηλαδή στη διακήρυξη του διαγωνισμού δεν απαιτείτο πρόσθετη τεχνική ικανότητα, όπως η κατοχή και

διαθεσιμότητα συγκεκριμένου μηχανικού και τεχνικού εξοπλισμού (Grader, εκσκαφείς, χορτοκοπτικά, τρακτέρ-καταστροφείς κλπ).

Συνεπώς, κάθε υποψήφιος που συμμετείχε στον διαγωνισμό με μόνο κριτήριο Τεχνικής επάρκειας την αναφερόμενη εγγραφή στο Μ.Ε.ΕΠ θα έπρεπε να μισθώσει, εφόσον δεν διέθετε, τα απαιτούμενα μηχανήματα για την εκτέλεση των εργασιών του προϋπολογισμού του έργου. Η περιεχόμενη στην αιτιολόγηση του υποψήφιου αναδόχου προσφορά της Τεχνικής Εταιρείας «ΙΩΑΝΝΗΣ ... & ΣΙΑ Ο.Ε», στην οποία η τιμή προσφοράς περιλαμβάνει το σύνολο των εργασιών που περιγράφονται στα τρία άρθρα Α-3.3.Ν, Α-4.1, Α-14 συνολικού προϋπ/σμού δημοπράτησης 716.000€ δεν μπορεί να αποκτήσει το χαρακτήρα σύναψης υπεργολαβίας κατά την εκτέλεση για τους δύο απλούς λόγους: α) Το ποσό της υπεργολαβίας υπερβαίνει κατά πολύ το 30% της προϋπολογιζόμενης δαπάνης και β) Ο αναφερόμενος υπεργολάβος δεν διαθέτει τα αντίστοιχα προσόντα (κατηγορία και τάξη πτυχίου) δηλαδή 2η τάξη για έργα κατηγορίας Οδοποιίας. Ομοίως η προσφορά του ΕΔΕ Ζαχαρία ... ενώ δεν υπερβαίνει το 30%, απαιτείται ως προσφέρων υπεργολάβος να έχει τα αντίστοιχα προσόντα δηλ. Α2 τάξη για έργα κατηγορίας Οδοποιίας.».

Σε συνέχεια των ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή, παραπέμπει στο άρθρο 9 («Συμπλήρωση – αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών») της επίμαχης Διακήρυξης, επισημαίνοντας ότι: «Η Επιτροπή διαγωνισμού όφειλε να καλέσει τον υποψήφιο ανάδοχο να διευκρινίσει ότι δεν μπορεί να συνάψει συμφωνητικά υπεργολαβίας με τους προσφέροντες, διότι αφενός δεν διαθέτουν τα ανάλογα προσόντα και αφετέρου, είναι ενέργεια μη νόμιμη, καθώς συνιστά υποκατάσταση τρίτου. Επιπλέον, ο υποψήφιος ανάδοχος, πέραν των προσφορών τρίτων που κατέθεσε, που δεν αποτελούν απόδειξη ότι η προσφορά του αποφέρει κέρδος, έπρεπε να αιτιολογήσει – διευκρινίσει την προσφορά του, αναλύοντας λεπτομερώς το κόστος κάθε εργασίας που καθιστούν αυτήν στο σύνολό της επικερδή και άρα αποδεκτή.

Στην αιτιολόγησή της η υποψήφια ανάδοχος «... ΑΤΕ» υπολόγισε αναλυτικά, βάσει της εγκυκλίου 9/25-4-2017 το έμμεσο κόστος (λειτουργικά και λοιπά έξοδα) στο ποσό των 54.811,68€. Το άμεσο δε κόστος το στήριξε στις δύο

προσφορές τρίτων, οι οποίες ανέρχονται στο ποσό των 320.300€, δηλαδή συνολικό κόστος 375.111,68€, ενώ η προσφορά της εταιρείας ανέρχεται στο ποσό των 445.143,20€.».

Β) Επί του 2^{ου} λόγου Προσφυγής (ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά οικονομικών προσφορών υπερβολάβων), η οικεία αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει τα εξής: «Για τις (4) εργασίες του προϋπολογισμού του έργου, ο υποψήφιος ανάδοχος προσέφερε για τις τρεις πρώτες της υποομάδας 1 έκπτωση 57%, δηλ. τιμές αντιστοίχως 0,516€/τ.μ, 1,118€/μ³ και 0,28€/μμ και για την μοναδική εργασία της υποομάδας 2 προσέφερε 68€/στρέμμα.

Για μεν την πρώτη εργασία με άρθρο τιμολογίου Α-3.3Ν με περιγραφή ΙΣΟΠΕΔΩΣΗ ΜΕ ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΗΡΑ η προσφερόμενη δαπάνη είναι $250.000 * 0,516 = 129.000€$. Σύμφωνα με την αριθ. Δ1/α/0/6/74 απόφαση «Έγκρισης αναλύσεως Τιμών και περιγραφικού Τιμολογίου έργων οδοποιίας εκδόσεως 1994» (ΦΕΚ 538Β) πρόκειται για το άρθρο ΟΔΟ 1140 όπου για την εργασία ισοπεδώσεως και 6 μορφώσεως της επιφάνειας του καταστρώματος οδού άνευ οδοστρώματος συμμετέχουν διαμορφωτήρας (grader), οδοστρωτήρας και ύδωρ ανηγμένο σε εργασία χωματοουργού. Ο διαμορφωτήρας έχει απόδοση 20.000 τετραγωνικά μέτρα ανά ημέρα ,και ο οδοστρωτήρας 7.500τμ/ημέρα. Με το αναλυτικό τιμολόγιο έργων οδοποιίας (ΑΤΕΟ) που εκδόθηκε για τελευταία φορά στις 27/12/2013 και αφορά το τρίτο τρίμηνο του 2012, η τιμή της εργασίας ανά τετραγωνικό μέτρο είναι 0,1974€.

Άρα με τιμή προσφοράς 0,10€/τμ θεωρούμε ότι μπορεί να εκτελεστεί πλήρης, έντεχνη και ολοκληρωμένη εργασία ΙΣΟΠΕΔΩΣΗΣ ΜΕ ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΗΡΑ .Η δαπάνη μπορεί να υπολογιστεί και με χρήση των μηχανημάτων γκρέιντερ, δύο οδοστρωτήρων (αφού η ημερήσια απόδοσή του είναι 7500τμ και βυτιοφόρο νερού και δύο εργάτες εφόσον χρειαστούν. Η τιμή μίσθωσης των μηχανημάτων την τρέχουσα περίοδο οικονομικής κρίσης με στοιχεία που ελάβαμε από την αγορά της Π.Ε Ηλείας είναι: γκρέιντερ 350€/ημέρα, οδοστρωτήρας $2 * 250 = 500€/ημέρα$, αυτοκίνητο βυτιοφόρο 300€/ημέρα και δύο εργάτες $2*50 = 100€$, ήτοι συνολική ημερήσια δαπάνη 1250€, ενώ με τιμή προσφοράς 0,10€/τμ,

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

προκύπτει έσοδο $20.000 \cdot 0,10 = 2.000\text{€}$. Μετά τα παραπάνω, προκύπτει όφελος για τον ανάδοχο $250.000 \cdot (0,516 - 0,10) = 104.000\text{€}$.

Για την 2η εργασία με άρθρο τιμολογίου Α-4.1 με περιγραφή ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΤΑΦΡΟΥ ΣΕ ΕΔΑΦΟΣ ΓΑΙΩΔΕΣ/ΗΜΙΒΡΑΧΩΔΕΣ η προσφερόμενη δαπάνη είναι $80.000 \cdot 1,118 = 89.440\text{€}$. Σύμφωνα με την αριθ. Δ1/α/0/6/74 απόφαση «Έγκρισης αναλύσεως Τιμών και περιγραφικού Τιμολογίου έργων οδοποιίας εκδόσεως 1994» (ΦΕΚ 538B), πρόκειται για το άρθρο ΟΔΟ 1212, όπου τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται είναι γκρέιντερ, μηχανικός εκσκαφέας (τσάπα) και αυτοκίνητο για μεταφορά των προϊόντων μέχρι ένα χιλιόμετρο. Ο εκσκαφέας έχει απόδοση 650 κυβικά μέτρα ανά ημέρα. Ο ισοπεδωτήρας (γκρέιντερ), ο οποίος έχει μεγάλη απόδοση 3000 μέτρα μήκους ανά ημέρα (μόνο για μόρφωση τάφρου) μπορεί να χρησιμοποιείται κάθε τέταρτη ημέρα. Το φορτηγό έχει απόδοση όσο και ο εκσκαφέας αφού πρέπει να τον συνοδεύει για τη φόρτωση των προϊόντων εκσκαφής.

Επίσης, απαιτείται και ένας εργάτης για βοηθητικές εργασίες, εφόσον απαιτείται. Η τιμή μίσθωσης των μηχανημάτων είναι ως ανωτέρω: γκρέιντερ (350:4) 87,50€/ημέρα, Εκσκαφέας 350€/ημέρα, αυτοκίνητο 300€/ημέρα και ένας εργάτης 50€, ήτοι συνολική ημερήσια δαπάνη 787,50€, ενώ με τιμή προσφοράς 1,118€/τμ προκύπτει έσοδο $650 \cdot 1,118 = 726,70\text{€}$. Μετά τα παραπάνω προκύπτει ζημία για τον ανάδοχο $80.000/650 \cdot (787,50 - 726,70) = 7483,08\text{€}$.

Για την 3η εργασία με άρθρο τιμολογίου Α-14 με περιγραφή ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΣΗ ΤΑΦΡΟΥ ΤΡΙΓΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΤΟΜΗΣ Η ΤΑΦΡΟΥ ΕΡΕΙΣΜΑΤΟΣ η προσφερόμενη δαπάνη είναι $320.000 \cdot 0,28 = 89.600\text{€}$. Σύμφωνα με την αριθ. Δ1/α/0/6/74 απόφαση «Έγκρισης αναλύσεως Τιμών και περιγραφικού Τιμολογίου έργων οδοποιίας εκδόσεως 1994» (ΦΕΚ 538B), πρόκειται για το άρθρο ΟΔΟ 1310, όπου το μηχάνημα που χρησιμοποιείται είναι το γκρέιντερ και εργάτης που χρησιμοποιείται για απομάκρυνση των υλικών που συσσωρεύονται κατά τμήματα από το μηχάνημα. Για τον σκοπό αυτόν, μπορούν να χρησιμοποιούνται (4) εργάτες με ατομικά μέσα (φτυάρια, καρότσια), καθώς η απόδοση του γκρέιντερ είναι 2600μ ανά ημέρα. Η δαπάνη του γκρέιντερ είναι 350€/ημέρα και των εργατών $4 \cdot 50 = 200\text{€}$, ήτοι συνολική ημερήσια δαπάνη

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

550€. Το ημερήσιο έσοδο που προκύπτει είναι $2600\mu\mu * 0,28 = 728\text{€}$. Μετά τα παραπάνω, προκύπτει όφελος $(320000:2600) * (728-550) = 21907,71\text{€}$

Για την 4η εργασία με άρθρο τιμολογίου Α-14.Ν με περιγραφή ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ – ΚΟΨΙΜΟ ΘΑΜΝΩΝ ΚΑΙ ΔΕΝΔΡΩΝ ΣΕ ΕΡΕΙΣΜΑΤΑ, ΤΑΦΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΑΝΗ η προσφερόμενη δαπάνη είναι $1020 * 68 \text{€}/\text{στρέμμα} = 69.360\text{€}$.

Για την εργασία αυτή απαιτείται, είτε καταστροφέας που προσαρτάται σε τρακτέρ, είτε χορτοκοπτικό που προσαρτάται σε μικρό εκσκαφέα (τύπου jcb). Σε περίπτωση που υπάρχουν στηθαία ασφαλείας που εμποδίζουν τη χρήση μηχανημάτων χρησιμοποιούνται εργάτες με ατομικά χορτοκοπτικά – θαμνοκοπτικά ή και αλυσοπρίονα για κοπή χοντρών κλαδιών ή δέντρων σε ερείσματα που εμποδίζουν την ορατότητα. Στο Επαρχιακό δίκτυο της Π.Ε Ηλείας και στο 90% του μήκους του που δεν έχει στηθαία ασφαλείας μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε καταστροφέας, είτε χορτοκοπτικό ως εξάρτημα μικρού εκσκαφέα. Στην περίπτωση αυτή, η απόδοση των μηχανημάτων αυτών υπερβαίνουν τα (10) στρέμματα ανά ημέρα. Στην 7 περίπτωση που χρησιμοποιούνται εργάτες με ατομικό εξοπλισμό η απόδοση μειώνεται. Για το σκοπό αυτό θεωρούμε ότι –στη δυσμενή περίπτωση- για ένα πλήρες συνεργείο καθαρισμού απαιτείται: Ένας καταστροφέας με ημερήσια δαπάνη 200€, ένας μικρός εκσκαφέας που θα βοηθά στην κοπή των κλαδιών και δένδρων και τη φόρτωση των άχρηστων προϊόντων με ημερήσια δαπάνη 200€, ένα φορτηγό που θα μεταφέρει τα προϊόντα κοπής και καθαρισμού σε θέσεις απόθεσης με ημερήσια δαπάνη 300€ και (4) εργάτες με τον ατομικό τους εξοπλισμό που θα ασχολούνται με κοπή κλαδιών, δένδρων και βλάστησης –χόρτων με ημερήσια δαπάνη $4 * 50 = 200\text{€}$. Δηλαδή, συνολική ημερήσια δαπάνη 900€. Το ημερήσιο έσοδο που προκύπτει είναι $10 \text{ στρέμματα} * 68\text{€}/\text{στρέμμα} = 680\text{€}$. Μετά τα παραπάνω προκύπτει ζημία $(1020:10) * (900-680) = 22.440,00\text{€}$. Από την παραπάνω ανάλυση προκύπτει τελικό όφελος μόνο από τις (4) εργασίες: $104.000,00 - 7483,08 + 21907,71 - 22.440,00 = 95.984,63\text{€}$

Προς ενίσχυση των απόψεών μας σχετικά με τις αναφερόμενες τιμές ημερήσιας δαπάνης των μηχανημάτων έργων, σας υποβάλλουμε συνημμένα αντίγραφο

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

προϋπ/σμού δημοπρατηθέντος έργου, όπου οι τιμές ημερομισθίων είναι: φορτηγό αυτοκίνητο: 450€, Διαμορφωτήρας (Grader) 519€, εκσκαφέας βαρύς 590€. Στις αναφερόμενες τιμές επιτυγχάνονται στους διαγωνισμούς εκπτώσεις άνω των 45%. Επιπροσθέτως, όσον αφορά την εργασία με άρθρο τιμολογίου Α-3.3Ν και περιγραφή ΙΣΟΠΕΔΩΣΗ ΜΕ ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΗΡΑ, σας παραθέτουμε προϋπ/σμό δημοπράτησης του Δασαρχείου Ολυμπίων, όπου η τιμή μονάδος της υπηρεσίας είναι 0,032€/μμ.

Θεωρώντας ότι το σύνολο των Γ.Ε και Ο.Ε ποσού 67.903,20€ χρησιμοποιείται για τις δαπάνες του εργολάβου που αναφέρονται στην αιτιολόγησή του ως έμμεσο κόστος, το κέρδος που προκύπτει, παρά το φαινομενικά μεγάλο ποσοστό έκπτωσης 57,58%, είναι αναμφισβήτητο, καθώς τέτοιες προσφορές σε παρεμφερείς εργασίες είναι συνήθεις και συνεπώς αποδεκτές.».

36. Επειδή, από την εξέταση του συνόλου των στοιχείων της εν λόγω υπόθεσης, λεκτέα είναι τα εξής:

Α) Ως υπεργολαβία, ορίζεται η σύμβαση με την οποία ο εργολάβος (δηλαδή στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων, ο ανάδοχος) αναθέτει με αμοιβή την εκτέλεση ορισμένων εργασιών σε τρίτο, ο οποίος δεν συνδέεται με νομικό δεσμό με τον εργοδότη (δηλαδή στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα), έναντι του οποίου μόνος υπεύθυνος για τις εκτελούμενες από τον υπεργολάβο εργασίες παραμένει ο εργολάβος. Δηλαδή, η εξ επαχθούς αιτίας σύμβαση μίσθωσης έργου, δια της οποίας ο ανάδοχος σύμβασης αναλαμβάνει νομικές δεσμεύσεις έναντι άλλων νομικών ή φυσικών προσώπων, μη συνδεόμενων με τον εργοδότη με νομικό δεσμό και με σκοπό την εκτέλεση μέρους της σύμβασης (ΑΠ 139/2014, 2146/2014, 119/2013, 570/2007, ΟΛΣΤΕ 971/1998). Ο δε ανάδοχος παραμένει μόνος υπεύθυνος για το εκτελούμενο από τον υπεργολάβο μέρος. Η συμβατική σχέση μεταξύ υπεργολάβου και εργολάβου διέπεται από τα άρθρα 681 επομ. ΑΚ. Συνεπώς, τα τρία καταρχήν διακριτικά γνωρίσματα της υπεργολαβίας είναι πρώτον, η ιδιότητα του υπεργολάβου ως τρίτου έναντι του αναδόχου/προσφέροντος (επί παραδείγματι οι εργασίες που εκτελεί ο μισθωτός

που απασχολεί ο ανάδοχος δεν συνιστούν “υπεργολαβία”, αφού αυτές θεωρούνται ως εργασίες ευθέως εκτελούμενες από τον ίδιο τον ανάδοχο (βλ. για έννοια “τρίτου” σε Απόφαση ΑΕΠΠ 253/2017) για τη δε ιδιότητα του “τρίτου” στην περίπτωση νομικών προσώπων, αρκεί η αυτοτελής νομική προσωπικότητα, ασχέτως δεσμών ή διαχειριστικής ή νομικής εξάρτησης του τρίτου με τον ανάδοχο (πρβλ. ΣΤΕ ΕΑ 415/2013 και Αποφάσεις Δ.Ε.Κ. της 14.4.1994, C-389/92, Ballast Nedam Groep I, Συλλογή 1994, σ. Ι1289, σκέψεις 15-18 και της 18.12.1997, C-5/97, Ballast Nedam Groep II, Συλλογή 1997, σ. Ι-7549, σκέψεις 12 και 13). Δεύτερον, η εκτέλεση από τον υπεργολάβο μέρους του συμβατικού αντικειμένου και επομένως δεν νοείται “υπεργολαβία” για αντικείμενο που δεν υπάγεται στο φυσικό αντικείμενο της διαδικασίας, όπως ορίζεται συγκεκριμένα από την ανά περίπτωση διακήρυξη (ΣΤΕ 196/2006, 199/2008, 1190/2009). Τρίτον, η ανυπαρξία συμβατικής σχέσης μεταξύ τρίτου και αναθέτουσας αρχής, αφού μεταξύ αναθέτουσας αρχής - αναδόχου - υπεργολάβου προκύπτει ένα σχήμα τριών αυτοτελών μεταξύ τους διμερών σχέσεων και διμερώς σχετικών ενοχών, όπου ο υπεργολάβος συνδέεται συμβατικά μόνο με τον ανάδοχο, εκτελεί δε τις εργασίες του στο πλαίσιο των δικών του συμβατικών υποχρεώσεων έναντι του ίδιου του αναδόχου (και όχι έναντι της αναθέτουσας), ο ανάδοχος ευθύνεται ο ίδιος έναντι της αναθέτουσας και για ό,τι εκτελεί ο υπεργολάβος, οι δε υποχρεώσεις του αναδόχου έναντι του υπεργολάβου διέπουν καταρχήν τις μεταξύ τους σχέσεις. Η δε αναθέτουσα αρχή δύναται να εξοφλεί τις υποχρεώσεις του αναδόχου προς τον υπεργολάβο, αλλά και πάλι ούτως αποσβένει τη δική της οφειλή έναντι του αναδόχου, δηλαδή καταβάλλει μεν για λογαριασμό τρίτου, αλλά αντί καταβολής σε αυτόν κατά την ΑΚ 417 (και επομένως δεν δημιουργείται μια αυτοτελής και νέα ενοχή μεταξύ αναθέτουσας και υπεργολάβου).

Σύμφωνα με την υπ’ αριθμ. 10/2015 Κατευθυντήρια Οδηγία της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ: «[...] η σύμβαση της υπεργολαβίας, δυνάμενη να συναφθεί είτε προ της κατακύρωσης του διαγωνισμού είτε κατά την εκτέλεσή του (πλην της υποχρεωτικής υπεργολαβίας), αφορά στην ανάθεση συγκεκριμένων και ρητώς προσδιορισμένων εργασιών σε τρίτον, βοηθό εκπλήρωσης, ο οποίος δεν

αποκτά κανένα συμβατικό δεσμό με την αναθέτουσα αρχή – εργοδότη, με συνέπεια να παραμένει ο ανάδοχος μοναδικός και αποκλειστικός υπεύθυνος έναντι του εργοδότη από την υπερβολαβική σύμβαση, για τις εκτελούμενες από τον υπερβολάβο εργασίες, ενώ πριν την εγκατάστασή του στο έργο πρέπει να υπάρξει έγκριση της συμμετοχής του στην εκτέλεση του έργου. Στα δημόσια έργα, ο υπερβολάβος πρέπει να ανήκει σε τάξη και κατηγορία έργου αντίστοιχη με το ποσό των εργασιών που του ανατίθενται. Υπό την ως άνω έννοια έχει κριθεί πως κατάρτιση συμφωνητικού μεταξύ αναδόχου και τρίτου, με το οποίο συμφωνήθηκε η ανάθεση ολόκληρου του έργου αντί του συνόλου της αμοιβής που θα ελάμβανε ο ανάδοχος από τον εργοδότη και όχι ορισμένων εργασιών του εκτελούμενου έργου, με περαιτέρω συμφωνία να καταβάλει ο τρίτος στον ανάδοχο ποσοστό επί των ακαθαρίστων εσόδων υπό μορφή αμοιβής του αναδόχου, δεν αποτελεί συμφωνητικό υπερβολαβίας αλλά υποκατάστασης τρίτου...» (βλ. ΑΠ 119/2013).

Από την επισκόπηση των άρθρων 22.Δ. και 23.6. της επίμαχης Διακήρυξης, προκύπτει σαφώς πως για τη νομότυπη συμμετοχή στον εν θέματι Διαγωνισμό, απαιτείται μόνο βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π (η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει), ενώ στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Δ της Διακήρυξης δεν καλύπτονται από την ως άνω βεβαίωση εγγραφής, η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα αποδεικνύεται με τα αποδεικτικά μέσα του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α του Ν. 4412/2016. Επομένως, αφού το μόνο κριτήριο τεχνικής επάρκειας είναι στην προκείμενη περίπτωση η εγγραφή στο Μ.Ε.Ε.Π, οι υποψήφιοι, θα έπρεπε να μισθώσουν - εφόσον δεν διαθέτουν - τα απαιτούμενα μηχανήματα για την εκτέλεση των προκηρυσσόμενων εργασιών.

Στην εξεταζόμενη περίπτωση, όταν η εταιρία «... ΑΤΕ» (προσωρινός μειοδότης), κλήθηκε προς παροχή επεξηγήσεων, γιατί η οικονομική της προσφορά της θεωρήθηκε από την αναθέτουσα αρχή «ασυνήθιστα χαμηλή», υπό την έννοια του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, αναδείχθηκε το ζήτημα της προσφυγής της σε υπερβολάβους για την εκτέλεση των εργασιών της οικείας

σύμβασης, ώστε να αιτιολογηθούν οι δαπάνες εκτέλεσης των εργασιών του έργου (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο: «αιτιολόγηση προσφοράς_signed.pdf»).

Επειδή, εφαρμοστέα, εν προκειμένω, είναι η παρ. 6. του άρθρου 131 του Ν. 4412/2016, δοθέντος ότι ο προσωρινός ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, ποσοστό της σύμβασης που υπερβαίνει το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας αυτής, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος περί υποχρέωσης δήλωσής τους στο Τ.Ε.Υ.Δ κρίνονται βάσιμοι (βλ. και Απόφαση Προέδρου Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ με αρ. 158/2016 «Έγκριση “Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης” (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του Ν.4412/2016 (Α'147), για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων των οδηγιών», (Β' 3698), Μέρος ΙΙ Ενότητα Δ).

Β) Στις επεξηγήσεις που δόθηκαν από την καθής η Προσφυγή στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016 και ιδίως, στο Παράρτημα Β («Προσφορές υπεργολάβων με τον μηχανολογικό εξοπλισμό τους») αυτών, περιλαμβάνονται οι οικονομικές προσφορές δύο (2) υπεργολάβων. Ειδικότερα:

α) Από την επισκόπηση της οικονομικής προσφοράς της τεχνικής εταιρίας «ΙΩΑΝΝΗΣ ... & ΣΙΑ Ο.Ε», προκύπτει σαφώς ότι η εταιρία αυτή θα εκτελέσει το σύνολο των εργασιών που περιγράφονται στα άρθρα Α-3.3.Ν, Α-4.1, Α-14, συνολικού προϋπολογισμού δημοπράτησης 716.000€. Μάλιστα, η οικονομική προσφορά του ανωτέρω οικονομικού φορέα συνοδεύεται και από τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τον τύπο, το ιδιοκτησιακό καθεστώς κλπ (άδειες κυκλοφορίας, βεβαιώσεις καταβολής τελών χρήσης Μηχανημάτων Έργου κλπ) των μηχανημάτων που πρόκειται να χρησιμοποιήσει για την υλοποίηση του έργου.

Εντούτοις, ως συνομολογεί η ίδια η αναθέτουσα αρχή: i) Το ποσό της ανωτέρω υπεργολαβίας υπερβαίνει κατά πολύ το 30% της προϋπολογιζόμενης δαπάνης και ii) Ο προαναφερόμενος δεν διαθέτει τα αντίστοιχα προσόντα (κατηγορία και τάξη πτυχίου), δηλαδή, δεν διαθέτει 2η τάξη για έργα κατηγορίας Οδοποιίας. Υπεργολάβος (βλ. άρθρο 25 της Διακήρυξης).

β) Από την επισκόπηση της οικονομικής προσφοράς της επιχείρησης «...Σ Στεφ. ...», προκύπτει, ως άλλωστε συνομολογεί η αναθέτουσα αρχή, ότι το

ποσό της εν λόγω υπεργολαβίας δεν υπερβαίνει μεν το 30%, όμως, ο υπεργολάβος αυτός, δεν διαθέτει τα αντίστοιχα με τον υποψήφιο προσόντα, δηλαδή, δεν διαθέτει Α2 τάξη για έργα κατηγορίας Οδοποιίας (βλ. σχετικά άρθρο 25 της Διακήρυξης). Η οικονομική προσφορά του ανωτέρω οικονομικού φορέα συνοδεύεται, επίσης, από αποδεικτικά στοιχεία (άδειες κυκλοφορίας – χρήσης Μηχανημάτων Έργων, Πιστοποιητικό Ελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, άδεια κυκλοφορίας αγροτικού μηχανήματος, παραστατικά ανταλλακτικών κλπ).

Όπως μάλιστα χαρακτηριστικά αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στο σχετικό έγγραφο Απόψεών της προς την Α.Ε.Π.Π: *«Η Επιτροπή διαγωνισμού όφειλε να καλέσει τον υποψήφιο ανάδοχο να διευκρινίσει ότι δεν μπορεί να συνάψει συμφωνητικά υπεργολαβίας με τους προσφέροντες, διότι αφενός δεν διαθέτουν τα ανάλογα προσόντα και αφετέρου, είναι ενέργεια μη νόμιμη, καθώς συνιστά υποκατάσταση τρίτου. [...]»*.

Υπενθυμίζεται ότι η υπεργολαβία διακρίνεται από την υποκατάσταση τρίτου, η οποία νοείται ως η μεταβίβαση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του εργολάβου από εργολαβική σύμβαση σε τρίτον, όσον αφορά το όλον ή το μέρος του αναληφθέντος έργου, κατά τρόπον ώστε να υπεισέρχεται ο τρίτος στην μεταξύ εργοδότη και εργολάβου σχέση. Ως τρίτος νοείται το πρόσωπο, το οποίο αν και δεν μετείχε στο διαγωνισμό, στον οποίο αναδείχθηκε ανάδοχος του έργου, εντούτοις εκχωρήθηκε σε αυτό το έργο από τον ανάδοχο, σύμφωνα με τους κανόνες της ειδικής διαδοχής του αστικού και εμπορικού δικαίου (βλ. υπ' αριθμ. 10/2015 Κ.Ο της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ, σελ. 2).

Είναι δε άξιον απορίας το γεγονός ότι η οικεία αναθέτουσα αρχή διαπίστωσε το πρώτον μετά την άσκηση της υπό κρίση Προσφυγής - και όχι κατά την έγκριση των παρεχόμενων επεξηγήσεων εκ μέρους της εταιρίας «... ΑΤΕ» - ότι οι «υπεργολάβοι» της ΔΕΝ διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα, αφής στιγμής ο Ν. 4412/2016 εντάσσεται στο κανονιστικό πλαίσιο της εν θέματι Διακήρυξης και σύμφωνα με το άρθρο 165 παρ. 1 στοιχ. α) αυτού (αντίστοιχα, άρθρο 25 της Διακήρυξης): *«α) Ο υπεργολάβος έχει τα αντίστοιχα προσόντα για την εκτέλεση*

του έργου που αναλαμβάνει και ανήκει σε τάξη και κατηγορία έργου, αντίστοιχη με το ποσό της σύμβασης μίσθωσης έργου».

Συνεπώς, το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος υποψήφιος δεν δύναται, κατά τα ανωτέρω, να υπογράψει συμβάσεις υπεργολαβίας με τους προαναφερόμενους οικονομικούς φορείς, καθιστά -τουλάχιστον- μη ικανοποιητικές τις υποβληθείσες επεξηγήσεις του, αφού, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του επίμαχου αρχείου («αιτιολόγηση προσφοράς_signed.pdf»), ο προσωρινός ανάδοχος υπολόγισε το άμεσο κόστος εκτέλεσης των προβλεπομένων εργασιών, αποκλειστικά και μόνο, με βάση τα ποσά που πρόκειται να πληρώσει στους προαναφερόμενους δύο «υπεργολάβους».

Δεδομένου μάλιστα ότι η οικεία αναθέτουσα αρχή κατέληξε στο συμπέρασμα - το πρώτον μετά την υποβολή της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής - ότι οι ανωτέρω δύο (2) οικονομικοί φορείς («Ιωάννης Τζίβας και Σία ΟΕ» και «...ς ...») δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου, είχε ως συνέπεια να υποστηρίξει στο έγγραφο Απόψεών της προς την Αρχή, ότι η καθής η Προσφυγή δεν ανέλυσε, ως όφειλε, στις επεξηγήσεις που της χορήγησε στο πλαίσιο του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, το κόστος κάθε επιμέρους εργασίας, ώστε να αιτιολογηθεί το ασυνήθιστα χαμηλό ποσό της οικονομικής της προσφοράς («...Επιπλέον, ο υποψήφιος ανάδοχος, πέραν των προσφορών τρίτων που κατέθεσε, που δεν αποτελούν απόδειξη ότι η προσφορά του αποφέρει κέρδος, έπρεπε να αιτιολογήσει – διευκρινίσει την προσφορά του, αναλύοντας λεπτομερώς το κόστος κάθε εργασίας που καθιστούν αυτήν στο σύνολό της επικερδή και άρα αποδεκτή»).

Με βάση τα προλεχθέντα (μη τήρηση νόμιμων προϋποθέσεων υπεργολαβίας, μη ανάλυση κόστους των υπό ανάθεση εργασιών), το γεγονός ότι οι επίμαχες επεξηγήσεις έγιναν δεκτές από την αναθέτουσα αρχή, καθιστά μη νόμιμη - και σε κάθε περίπτωση αναιτιολόγητη - την προσβαλλόμενη με την υπό κρίση Προσφυγή πράξη της.

Γ) Έτι περαιτέρω, προς απάντηση επί του 2^{ου} λόγου Προσφυγής (ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά των υπεργολάβων), με το σκεπτικό ότι «...τέτοιες προσφορές σε παρεμφερείς εργασίες είναι συνήθεις και συνεπώς, αποδεκτές»,

η αναθέτουσα αρχή παραθέτει στο σχετικό έγγραφο Απόψεων της προς την Αρχή, βάσει προτέρας εμπειρίας της σε παρόμοιους διαγωνισμούς, προσωπικές της εκτιμήσεις π.χ επί της ημερήσιας δαπάνης ενός μικρού εκσκαφέα, που θα βοηθήσει στην κοπή των κλαδιών και των δένδρων, επί της ημερήσιας δαπάνης ενός φορτηγού, που θα μεταφέρει τα προϊόντα κοπής, επί της ημερήσιας δαπάνης για τέσσερις (4) εργάτες με τον ατομικό τους εξοπλισμό, αλλά και συνολικές εκτιμήσεις επί της ζημίας και του τελικού οφέλους του προσωρινού μειοδότη, τη στιγμή που, κατά την προαναφερθείσα Άποψη της, οι προτεινόμενοι ως υπεργολάβοι οικονομικοί φορείς, οι οποίοι θα διαθέσουν στον προσωρινό μειοδότη τα απαιτούμενα μηχανήματα έργου για την εκτέλεση της σύμβασης, δεν διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα, ενώ τυχόν έγκρισή τους, θα συνιστούσε, όπως η ίδια υποστηρίζει, ανεπίτρεπτη υποκατάσταση τρίτου.

Ως εκ τούτου, αλυσιτελώς προβάλλονται αναλύσεις δαπανών του προς ανάθεση έργου - κατ' εκτίμηση της αναθέτουσας αρχής - στο έγγραφο συμπληρωματικής αιτιολογίας της προσβαλλόμενης με την υπό κρίση Προσφυγή πράξης, προκειμένου να αιτιολογηθούν οι οικονομικές προσφορές των ανωτέρω «υπεργολάβων», αφού ήδη με το έγγραφο Απόψεων προς την Αρχή, συνομολογήθηκε ότι δεν υφίσταται, βάσει των κείμενων διατάξεων, δυνατότητα υπογραφής σύμβασης με τους συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς.

Με βάση τα προλεχθέντα και δοθέντος ότι προηγήθηκε διαδικασία παροχής επεξηγήσεων εκ μέρους του προσωρινού μειοδότη, τα επίμαχα κόστη θα έπρεπε να αιτιολογηθούν αποκλειστικά από αυτόν, αφού σκοπός της σχετικής διαδικασίας είναι να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία, χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της Προσφοράς του, η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή (βλ. σκέψη 26 της παρούσας). Άλλωστε, ως έχει κριθεί από τη νομολογία: *«...Η κατά το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 κλήση των διαγωνιζομένων προς αιτιολόγηση των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών δε συνεπάγεται περιορισμούς στον τρόπο αιτιολογήσεως των ανωτέρω προσφορών, αλλά οι διαγωνιζόμενοι που υπέβαλαν ασυνήθιστα*

χαμηλές προσφορές μπορούν να επικαλεσθούν προς αιτιολόγηση μιας τέτοιας προσφοράς οποιοδήποτε στοιχείο που, κατ' αυτούς, θεμελιώνει ευνοϊκές για τον προσφέροντα συνθήκες, οι οποίες δικαιολογούν την οικονομία που ο προσφέρων προβάλλει ότι επιτυγχάνει με την συνδρομή τους [...]» (βλ. υπ' αριθμ. 148/2020 Απόφαση Διοικ.Εφ. Αθηνών).

Δ) Τέλος, υπενθυμίζεται ότι η διακριτική, εκτιμητική και αξιολογική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, όπως, συνεκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή της και της προσκομίζει ο προσφέρων, τελικώς κρίνει το δικαιολογημένο της χαμηλής προσφοράς του δεν είναι ανέλεγκτη, αλλά υπάγεται στον έλεγχο της Α.Ε.Π.Π. ως προς την εκ μέρους της τήρηση των όρων διεξαγωγής και των ληπτέων υπόψη στοιχείων, που η οικεία διάταξη, ως και η γενική αρχή της ίσης μεταχείρισης, καθιερώνουν για τη σχετική αξιολογική διαδικασία και την τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της (ΔΕΦΑΘ Ασφ. 312/2015, ΕΛΣυν Τμ. VI 2090, 584/2011, 1382, 2653, 3016/2012, 950/2014, 2998/2014, 157/2016 κλπ).

Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 88 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, ερμηνευομένη σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ, 2 περ. β' υποπ. ββ' του άρθρου 95 του ίδιου νόμου - σύμφωνα με τις οποίες στις τιμές της Προσφοράς περιλαμβάνεται, ως αναγκαίο στοιχείο, και το προσδοκώμενο όφελος της εργοληπτικής επιχείρησης από την εκτέλεση του δημοπρατούμενου έργου - προκύπτει ότι, εάν υπερβολικά χαμηλή προσφορά εργοληπτικής επιχείρησης κριθεί, κατά την ειδική διαδικασία εξετάσεως της αιτιολογίας αυτής, αναιτιολόγητη, με συνέπεια να εμφανίζεται ζημιογόνος για την προσφέρουσα εργοληπτική επιχείρηση σε σχέση με τις προβλεπόμενες εργασίες του δημοπρατούμενου έργου, η Προσφορά είναι μη νόμιμη και η εργοληπτική επιχείρηση αποκλείεται για τον λόγο αυτόν από τον διαγωνισμό, χωρίς να απαιτείται να συνεκτιμηθεί για τον αποκλεισμό της και η εν γένει ικανότητα και αξιοπιστία της για την καλή και έγκαιρη κατασκευή του έργου (βλ. ΣΤΕ 965-6/1998, Ολομ., 1401/2007).

Συμπερασματικά, δοθέντος ότι η οικεία αναθέτουσα αρχή συνομολογεί: α) ότι ο προσωρινός μειοδότης δεν δύναται νομίμως να συνάψει συμβάσεις

υπεργολαβίας με τους οικονομικούς φορείς «ΙΩΑΝΝΗΣ ... & ΣΙΑ Ο.Ε» και «...Στεφ. ...», διότι δεν διαθέτουν τα ανάλογα προσόντα και β) ότι ο προσωρινός μειοδότης δεν παρείχε λεπτομερή οικονομική ανάλυση για το κόστος (μισθοδοσίας, καυσίμων κλπ) κάθε Υποομάδας του υπόψη έργου, ώστε να αξιολογηθεί εάν η οικονομική του προσφορά του αποφέρει κέρδος και συνεπώς, να αιτιολογηθεί το ασυνήθιστα χαμηλό ποσό της, αφού, κατά τα προρρηθέντα, οι προσφορές των τρίτων που κατέθεσε «...δεν αποτελούν απόδειξη ότι η προσφορά του αποφέρει κέρδος...» η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή (βλ. και υπ' αριθμ. 25/2020 Απόφαση 7^{ου} Κλιμακίου, σκέψη 24).

Από το σύνολο των ανωτέρω αναφερόμενων, προκύπτει σαφώς ότι η προσβαλλόμενη, υπ' αριθμ. 631/2020 Απόφαση της Ο.Ε της Περιφέρειας ... ..., με την οποία αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης της προς ανάθεση σύμβασης η εταιρία με τον δ.τ. «... ΑΤΕ», είναι μη νόμιμη και ανατιολόγητη και ως εκ τούτου, δέον ακυρωθεί.

37. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

38. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί στην προσφεύγουσα το προσκομισθέν Παράβολο (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. ... Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής, που εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου διεθνούς ανοικτού ηλεκτρονικού Διαγωνισμού: «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Ν. ... (σε συνέχεια π.κ. ...). ΥΠΟΕΡΓΟ:ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ

Αριθμός απόφασης: 1001/2020

ΠΡΟΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ - ΑΠΟΨΙΛΩΣΗΣ ΕΡΕΙΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΝΩΝ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ Π.Ε. ...» (με αρ. πρωτ. ... Διακήρυξη), κατά το μέρος που αποδέχθηκε την οικονομική προσφορά της εταιρίας με την επωνυμία «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και τον διακριτικό τίτλο «... ΑΤΕ».

Διατάσσει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του προσκομισθέντος Παραβόλου, ποσού έξι χιλιάδων σαράντα εννέα ευρώ 6.049,00€ (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 10 Αυγούστου 2020 και εκδόθηκε στις 31 Αυγούστου 2020, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Μιχάλης Π. Σειραδάκης

Ελένη Χούλη